

Euroopan
komissio

ERITYINEN EUROBAROMETER 570

Käsitykset antisemitismistä

Eurobarometri-raportti

FIELDWORK : marraskuu 2025

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Kyselyä on pyytänyt Euroopan komissio, pääsihteeristö, ja sitä on koordinoanut Euroopan komissio, viestinnän pääosasto (DG COMM "Public Opinion & Citizens Engagement" -yksikkö).

Tämä asiakirja ei edusta Euroopan komission näkemystä. Sen sisältämät tulkinnat ja mielipiteet ovat yksinomaan kirjoittajien omia.

Hankkeen nimi	Näkemykset antisemitismistä – raportti
Kieliversio	FI
Media/määrä	PDF Web
Luettelon numero	DS-01-26-005-FI-N
ISBN	978-92-68-36553-3
DOI	10.2838/6997255

© Euroopan unioni, 2026

<https://www.europa.eu/eurobarometri>

Valokuva: Getty Images ja Adobe Stock

Pierre Dieumegardin laatima asiakirja "[Eurooppa-demokratia-Esperanto](#)"

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa yhä useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä asiakirja "Eurobarometer" [oli olemassa](#) vain [englanniksi pdf-tiedostossa](#). Alkuperäisestä tiedostosta loimme Libre Office -ohjelmiston valmisteleman odt-tiedoston konekäännöstä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt saatavilla [kaikilla virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että tärkeiden asiakirjojen kääntäminen siirtyy EU:n hallinnolle. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontaktto \(europakune.eu\)](mailto:kontakt@europakune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	4
Avainten etsinnät.....	7
I. Lausunnot antisemitismistä ja sen hoidosta.....	10
1. Käsitteet antisemitismistä.....	11
2. Antisemitismin havaittu kehitys.....	14
3. Antisemitismin ilmenemismuodot: kansalaisten näkemysten ja huolenaiheiden arviointi.....	17
II. Tietämys ja koulutus juutalaisyhteisöistä ja antisemitismistä.....	29
1. Henkilökohtainen yhteys juutalaisyhteisöihin.....	30
2. Juutalaisen historian, tapojen ja käytäntöjen tuntemus.....	33
3. Tietoisuus antisemitismistä koskevasta lainsäädännöstä.....	37
4. Holokaustia koskeva koulutus.....	43
III. JUUTALAISEN YHTEISÖN TAPAHTUMAT JA HYVÄKSYMINEN.....	47
1. Konfliktien vaikutus Lähi-idässä.....	48
Päätelmä.....	53
Tekniset eritelmät.....	56
Kyselylomake.....	61

JOHDANTO

Johdanto

Antisemitismi on edelleen jatkuva ja kehittyvä haaste eurooppalaisille yhteiskunnille. Euroopan unionissa on viime vuosina tapahtunut huomattavaa kasvua antisemitistisissä tapahtumissa sekä verkossa että sen ulkopuolella, mikä on vaikuttanut juutalaisyhteisöjen jokapäiväiseen elämään ja turvallisuuden tunteeseen eri jäsenvaltioissa. Tätä suuntausta ovat pahentaneet maailmanlaajuiset tapahtumat, kuten Lähi-idän konfliktien kärjistyminen ja vihapuheen ja disinformaation leviäminen digitaalisilla alustoilla. Antisemitismin lisääntyminen on suora uhka paitsi juutalaisille yksilöille ja yhteisöille myös demokratian, moniarvoisuuden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen perusarvoille, jotka ovat Euroopan unionin perustana.

Euroopan komissio hyväksyi lokakuussa 2021 kaikkien aikojen ensimmäisen antisemitismin torjuntaa ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan EU:n strategian, joka kattaa vuodet 2021–2030. Kokonaisvaltainen strategia rakentuu kolmen pilarin ympärille: antisemitismin kaikkien muotojen ehkäiseminen ja torjuminen; juutalaisen elämäntavan suojeleminen ja vaaliminen Euroopan unionissa; sekä koulutuksen, tutkimuksen ja holokaustin muistamisen edistäminen. Strategia pannaan täytäntöön tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, joita on kannustettu kehittämään kansallisia strategioita ja toimintasuunnitelmia. Vuoden 2024 edistymiskertomuksessa¹ korostetaan sekä saavutettua edistystä että jatkuvia haasteita, jotka johtuvat erityisesti antisemitististen välikohtausten merkittävästä lisääntymisestä Euroopassa Hamasin Israelia vastaan 7. lokakuuta 2023 tekemän terrori-iskun ja sitä seuranneen Israelin sotilaallisen väliintulon jälkeen Gazassa. Tässä yhteydessä Euroopan komissio on nopeuttanut strategian täytäntöönpanoa muun muassa lisäämällä rahoitusta juutalaisten tilojen turvallisuuteen, kehittämällä verkostoja verkossa esiintyvän antisemitismin torjumiseksi ja perustamalla eurooppalaisen antisemitismin ja juutalaisen elämäntavan tutkimuskeskuksen.²³

Tämän erityiseurobarometritutkimuksen kenttätyö tehtiin marraskuussa 2025 käyttäen vakiomuotoista

Eurobarometri-menetelmää, ja haastatteluja tehtiin henkilökohtaisesti kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Kyselyn tarkoituksena on antaa kattava yleiskuva antisemitismistä koskevista kansalaisten näkemyksistä, asenteista ja tietämyksestä aiempien Eurobarometri-tutkimusten pohjalta ja mahdollistaa vertailut ajan mittaan.

Tutkimuksessa tarkastellaan seuraavia pääalueita:

- Lausunnot antisemitismistä ja sen ilmenemismuodoista: mukaan lukien käsitykset antisemitismistä ongelmana, sen kehitys viime vuosina ja kansalaisten näkemykset antisemitismin eri muodoista.
- Juutalaisia yhteisöjä ja antisemitismistä koskeva tietämys ja koulutus: Se kattaa henkilökohtaiset yhteydet juutalaisiin henkilöihin, tietoisuuden juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä, asiaa koskevan lainsäädännön tuntemuksen ja käsitykset holokaustikoulutuksesta.
- Maailmanlaajuisen tapahtumien vaikutus: tarkastellaan Lähi-idän konfliktien havaittuja vaikutuksia asenteisiin juutalaisia kohtaan EU:ssa.

Tässä Eurobarometri-tutkimuksessa kerätään eurooppalaisten näkemyksiä ja kokemuksia, ja se tarjoaa arvokasta tietoa EU:n ja jäsenvaltioiden meneillään olevista toimista antisemitismin torjumiseksi ja osallistavien ja selviytymiskykyisten yhteiskuntien edistämiseksi.

1 [Ensimmäinen tilanneselvitys antisemitismin torjuntaa ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevas EU:n strategiasta - Euroopan komissio](#)

2 [EU:n strategia antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi](#)

3 [Antisemitismin torjuntaa käsittelevä työryhmä - Euroopan komissio](#)

Menetelmät

Tämä antisemitismia EU:ssa koskeva erityiseurobarometri 570 oli osa Eurobarometri-aaltoa 104,2, ja se toteutettiin 6.–30. marraskuuta 2025. Eri sosiaalisista ja demografisista ryhmistä haastateltiin noin 26 453 vastaajaa asianmukaisella kansallisella kielellä. Kyselyn tilasi Euroopan komission pääsihteeristö.

Menetelmänä käytettiin viestinnän pääosaston ("Public Opinion & Citizens Engagement" Unit) toteuttamia⁴ vakionuotoisia Eurobarometritutkimuksia. Haastattelut toteutettiin kasvokkain joko fyysisesti kodeissa tai videoyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideohaastattelut ("online face-to-face" tai CAVI, Computer Assisted Video Interviewing), jotka toteutettiin vain Kyproksella, Tanskassa, Maltalla, Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa. Tämän kertomuksen liitteenä on tekninen muistio Verianverkoston jäsenlaitosten suorittamista haastatteluista.

Koko raportin tuloksia verrataan erityiseurobarometriin 484, jota koskeva kenttätyö tehtiin joulukuussa 2018.

Haluamme kiittää kaikkia Euroopan unionin kansalaisia, jotka ovat tarjonneet aikaa osallistua tähän kyselyyn.

Ilman heidän aktiivista osallistumistaan tämä tutkimus ei olisi ollut mahdollinen.

Huomautus: Tässä kertomuksessa EU-maihin viitataan niiden virallisilla lyhenteillä seuraavasti:

Belgia	BE	Liettua	LT
Bulgaria	BG	Luxemburg	LU
Tšekki	CZ	Unkari	HU
Tanska	DK	Malta	MT
Saksa	DE	Alankomaat	NL
Viro	EE	Itävalta	AT
Irlanti	IE	Puola	PL
Kreikka	EL	Portugali	PT
Espanja	ES	Romania	RO
Ranska	FR	Slovenia	SI
Kroatia	HR	Slovakia	SK
Italia	IT	Suomi	FI
Kyproksen tasavalta	CY *	Ruotsi	SE
Latvia	LV		
Euroopan unioni – 27 jäsenvaltion keskimääräinen painoarvo			EU27

* Kypros on yksi Euroopan unionin 27 jäsenvaltiosta. Yhteisön säännösten soveltaminen on kuitenkin keskeytetty siinä osassa maata, joka ei ole Kyproksen tasavallan hallituksen määräysvallassa. Käytännön syistä ainoastaan Kyproksen tasavallan hallituksen hallinnassa olevassa maan osassa suoritettavat haastattelut kuuluvat luokkaan "CY" ja EU27:n keskiarvoon.

4 Eurobarometrin metodologiset lähestymistavat: <https://europa.eu/eurobarometer/about/eurobarometer>

Avainten etsinnät

Yhä suurempi osa eurooppalaisista pitää antisemitismιά ongelmana omassa maassaan.

- EU:n tasolla 55 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä) vastaajista pitää antisemitismιά ongelmana. Eniten vastaajia on Ranskassa (74 %, +2 prosenttiyksikköä), Italiassa (73 %, +15 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (73 %, -8 prosenttiyksikköä). Alhaisimmat tasot ovat Virossa (9 %, +3 prosenttiyksikköä), Suomessa (16 %, -1 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (19 %, +5 prosenttiyksikköä).
- Naiset, kaupunkilaiset ja korkeakoulutetut pitävät antisemitismιά todennäköisemmin ongelmana. Antisemitismin tunnustaminen ongelmaksi on lisääntynyt lähes kaikissa sosiodemografisissa ryhmissä vuodesta 2018.

Lähes puolet eurooppalaisista uskoo antisemitismin lisääntyneen viime vuosina

- 47 % (+11 prosenttiyksikköä) vastaajista uskoo, että antisemitismi on lisääntynyt heidän maassaan viiden viime vuoden aikana. Eniten antisemitismi on lisääntynyt Alankomaissa (78 %, +23 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (71 %, -2 prosenttiyksikköä) ja Tanskassa (69 %, +19 prosenttiyksikköä).
- Käsitys antisemitismin lisääntymisestä on harvinaisempi Bulgariassa (10 %, +8 prosenttiyksikköä), Virossa (12 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Tšekissä (12 %, -1 prosenttiyksikköä). Vanhemmat, koulutetummat ja kaupunkilaiset vastaajat ilmoittavat todennäköisemmin kasvusta.

Yli kolmannes eurooppalaisista pitää kaikkia tutkittuja antisemitismin muotoja ongelmana

- 34 prosenttia (+10 prosenttiyksikköä) eurooppalaisista pitää kaikkia yhdeksää tutkittua antisemitismin muotoa ongelmana omassa maassaan. Vihamielisyys julkisissa tiloissa (62 %, +11 prosenttiyksikköä), antisemitistiset graffitit (61 %, +10 prosenttiyksikköä) ja antisemitismi verkossa (61 %, +10 prosenttiyksikköä) ovat yleisimmin mainittuja kysymyksiä.
- Ranska, Italia ja Alankomaat raportoivat suurimmasta huolesta kaikissa muodoissa, kun taas Viro, Latvia ja Malta raportoivat pienimmästä huolesta. Kaupunkilaiset ja ne, joilla on juutalaisia ystäviä tai tuttavvia, näkevät nämä asiat todennäköisemmin ongelmallisina.

Hieman useammalla kuin joka viidennellä eurooppalaisella on henkilökohtainen yhteys juutalaisyhteisöön.

- 22 % (+3 prosenttiyksikköä) vastaajista ilmoitti, että heillä on juutalaisia ystäviä tai tuttavvia. Eniten heitä oli Luxemburgissa (43 %, +14 prosenttiyksikköä), Ranskassa (41 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (41 %, -4 prosenttiyksikköä). Alhaisimmat osuudet ovat Puolassa (4 %, -1 prosenttiyksikköä), Kreikassa (7 %, -5 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (9 %, -4 prosenttiyksikköä).
- Henkilökohtaiset yhteydet ovat yleisempiä korkeakoulujen ja kaupunkilaisten keskuudessa.

Kolmannes eurooppalaisista uskoo, että ihmiset ovat hyvin perillä juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä.

- 33 % (+6 prosenttiyksikköä) vastaajista uskoo, että heidän maansa ihmiset ovat hyvin perillä juutalaisten historiasta ja kulttuurista, ja suurin tietoisuus on Liettuassa (53 %, +7 prosenttiyksikköä), Puolassa (51 %, +12 prosenttiyksikköä) ja Unkarissa (48 %, +10 prosenttiyksikköä). Alhaisin tietoisuus on Kyproksella (13 %, +6 prosenttiyksikköä), Espanjassa (14 %, +4 prosenttiyksikköä) ja Portugalissa (15 %, +4 prosenttiyksikköä).
- Nuoremmat ja koulutetummat vastaajat havaitsevat todennäköisemmin tietoisuuden lisääntymisen.

Noin kaksi kolmasosaa eurooppalaisista on tietoisia laeista, joilla vastustetaan juutalaisvastaiseen väkivaltaan yllyttämistä, tai laeista, joilla kriminalisoidaan holokaustin kieltäminen.

- 66 % (+5 prosenttiyksikköä) on tietoinen antisemitistiseen väkivaltaan yllyttämisen kieltävistä laeista, mutta vain 52 % (+10 prosenttiyksikköä) tietää holokaustin kieltämisen kriminalisoivista laeista. Tietoisuus antisemitistiseen väkivaltaan yllyttämisen vastaisista laeista on suurinta Itävallassa (87 %, +9 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (84 %, -2 prosenttiyksikköä) ja Ranskassa (79 %, +5 prosenttiyksikköä). Tietoisuus holokaustin kieltämisen kriminalisoivista laeista on suurinta Itävallassa (76 %, +7

prosenttiyksikköä), Puolassa (65 %, +8 prosenttiyksikköä) ja Saksassa (64 %, +2 prosenttiyksikköä).

Näiden lakien tuntemus on korkeampi niiden keskuudessa, joilla on korkeampi koulutustaso, kaupunkien asukkaat ja ne, joilla on juutalaisia ystäviä tai tuttavvia.

Lähes puolet eurooppalaisista uskoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa.

- 48 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä) vastaajista katsoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa, ja suurin osuus vastaajista oli Itävallassa (70 prosenttia, +4 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (65 prosenttia, +9 prosenttiyksikköä) ja Alankomaissa (64 prosenttia, +1 prosenttiyksikköä).
- Vähiten sopimuksia tehtiin Bulgariassa (24 %, +5 prosenttiyksikköä), Kyproksessa (27 %, +9 prosenttiyksikköä) ja Espanjassa (29 %, +4 prosenttiyksikköä). Nuoremmat ja koulutetummat vastaajat uskovat todennäköisemmin, että holokaustia opetetaan riittävästi.

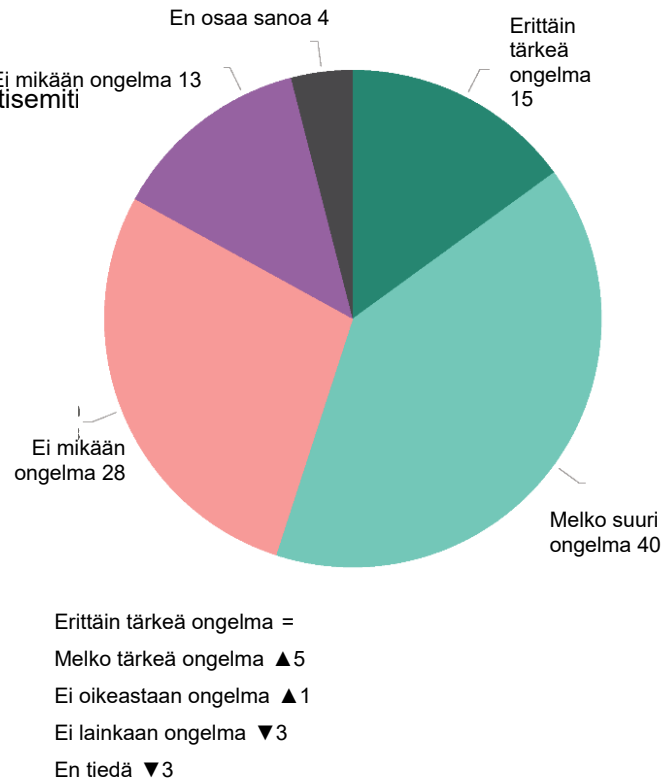
Lähes seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta uskoo Lähi-idän konfliktien vaikuttavan juutalaisten käsityksiin omassa maassaan.

- 69 % (+15 prosenttiyksikköä) vastaajista uskoo, että Lähi-idän konfliktit muokkaavat heidän maansa juutalaisten käsityksiä. Eniten heitä on Ruotsissa (90 %, +5 prosenttiyksikköä), Alankomaissa (89 %, +12 prosenttiyksikköä), Ranskassa (80 %, +29 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (80 %).
- Tämä käsitys on kasvanut jyrkästi vuodesta 2018 lähtien, ja se on yleisempää korkeakoulutettujen, kaupunkien asukkaiden ja niiden keskuudessa, joilla on juutalaisia ystäviä tai tuttavvia.

I. Lausunnot antisemitismistä ja sen hoidosta

Erityiseurobarometri 570 Antisemiiti

▲ ▼ marraskuuta 2025 – joulukuuta 2018

välisenä aikana niiden eurooppalaisten osuus, jotka pitävät antisemitismiä ongelmana, jossa maiden välillä on huomattavia eroja, on kasvanut.

1. Käsitykset antisemitismistä

Yli puolet EU:n kansalaisista pitää antisemitismiä ongelmana omassa maassaan.

EU:n tasolla suurin osa vastaajista pitää antisemitismiä ongelmana omassa maassaan (55 %, +5 prosenttiyksikköä joulukuusta 2018), kun taas hieman yli neljä kymmenestä ei pidä sitä ongelmana (41 %, -2 prosenttiyksikköä). Epävarmojen vastaajien osuus on edelleen vain 4 prosenttia (-3 prosenttiyksikköä). Nämä tulokset osoittavat, että antisemitismin tunnustaminen ongelmaksi on hieman lisääntynyt vuoden 2018 kyselyn jälkeen.

Eniten vastaajia, jotka pitävät antisemitismiä ongelmana, on Ranskassa (74 %, +2 prosenttiyksikköä), Italiassa (73 %, +15 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (73 %, -8 prosenttiyksikköä).

Useimmissa maissa, mukaan lukien nämä kolme maata, vastaajat pitävät antisemitismiä yleensä melko tärkeänä ongelmana, enemmän kuin kuvaavat sitä erittäin tärkeänä ongelmana: Ranskassa lähes puolet vastaajista pitää antisemitismiä melko tärkeänä ongelmana (45 %, =) ja 29 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) pitää sitä erittäin tärkeänä ongelmana. Italian profiili on vertailukelpoinen: 49 prosenttia (+7 prosenttiyksikköä) valitsi melko tärkeän vaihtoehdon ja 24 prosenttia (+8 prosenttiyksikköä) erittäin tärkeän vaihtoehdon. Ruotsissa melko tärkeän ongelmaryhmän hallitseva asema on vieläkin selvempi (53 %, +9 prosenttiyksikköä), ja sitä täydentää yksi viidestä vastaajasta, jotka pitävät sitä erittäin tärkeänä ongelmana (20 %, -17 prosenttiyksikköä).

Sitä vastoin maissa, joissa antisemitismiä ongelmana pitävien vastaajien osuus on pienin - Virossa (9 %, +3 prosenttiyksikköä), Suomessa (16 %, -1 prosenttiyksikköä) Latviassa (19 %, +5 prosenttiyksikköä), vastaukset jakautuvat tasaisemmin sen mukaan, onko kyseessä ongelma vai ei.

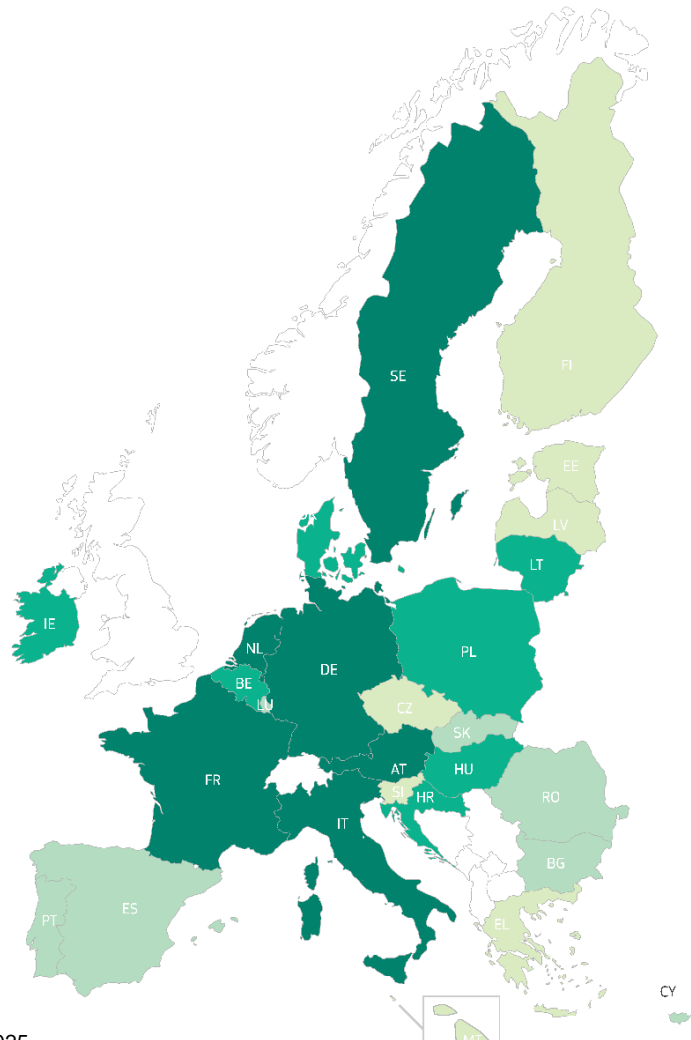
Virossa 1 % (=) pitää sitä erittäin tärkeänä ongelmana ja 8 % (+3 prosenttiyksikköä) melko tärkeänä ongelmana. Suomessa 2 % (=) pitää sitä erittäin tärkeänä ongelmana ja 14 % (-1 prosenttiyksikköä) melko tärkeänä ongelmana. Latviassa on 3 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) erittäin tärkeästä ongelmasta ja 16 prosenttia (+3 prosenttiyksikköä) melko tärkeästä ongelmasta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että erityistalousarvion nro 484 (joulukuu 2018) ja erityistalousarvion nro 570 (marraskuu 2025)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD3. Luuletko, että antisemitismi on ongelma vai ei (MAASSA)?:- Yhteensä 'A ongelma" (%)

FR	74 ▲2
IT	73 ▲15
SE	73 ▼8
DE	71 ▲5
NL	71 ▲6
AT	57 ▲10
EU27	55 ▲5
DK	54 ▲11
BE	51 ▲1
PL	46 ▲5
IE	41 ▲20
HU	40 ▼5
LT	35 ▲15
HR	34 ▲6
ES	33 ▲11
PT	33 ▲23
LU	32 ▲13
RO	28 ▲5
CY	27 ▲13
SK	26 ▲6
BG	25 ▲15
CZ	24 ▼4
EL	24 =
SI	22 ▲6
MT	21 ▲3
LV	19 ▲5
FI	16 ▼1
EE	9 ▲3

55 - 100
34 - 54
25 - 33
0 - 32

▼▲ (marraskuu 2025 -
joulukuu 2018)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Naiset (57 %) pitävät antisemitismiä ongelmana hieman miehiä (53 %) todennäköisemmin.
- Eri ikäryhmissä osuus on pysynyt suhteellisen vakaana, ja se vaihtelee 15–24-vuotiaiden 54 prosentista 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien 57 prosenttiin.
- Enintään 15-vuotiaina opintonsa päättäneet vastaajat (51 %) pitävät antisemitismiä ongelmana epätodennäköisemmin kuin 20-vuotiaina tai sitä vanhempina opintonsa päättäneet vastaajat (59 %).

QD3 Onko antisemitismi mielestäsi ongelma vai ei (MAASSA)? (% EU:sta)							
	Erittäin tärkeä ongelma	Melko tärkeä ongelma	Ei oikeastaan ongelma	Ei lainkaan ongelma	En tiedä	A-ongelma yhteensä	Yhteensä "Ei ole ongelma"
EU27	15	40	28	13	4	55	41
Sukupuoli							
Mies	14	39	30	13	4	53	43
Nainen	17	40	26	12	5	57	38
Ikä							
15-24	16	38	29	13	4	54	42
25-39	13	40	30	13	4	53	43
40-54	14	42	28	13	3	56	41
>55	18	39	26	12	5	57	38
Koulutus (loppu)							
Educ-15	17	34	25	15	9	51	40
Educ 16–19	14	40	29	13	4	54	42
Educ 20+	17	42	27	12	2	59	39
Opiskelee edelleen	16	39	29	11	5	55	40
Sosio-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammatinharjoittajat	15	40	30	12	3	55	42
Johtajat	17	44	28	9	2	61	37
Muut valkoiset kaulukset	13	41	30	13	3	54	43
Manuaaliset työntekijät	13	38	30	14	5	51	44
Talohenkilöt	14	40	25	14	7	54	39
Työttömät	15	38	25	18	4	53	43
Eläkkeellä	18	38	26	12	6	56	38
Opiskelijat	17	39	28	12	4	56	40
Subjekttiivinen kaupungistuminen							
Maaseutalue tai kylä	14	37	30	14	5	51	44
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	17	40	28	11	4	57	39
Suuri kaupunki	15	42	26	14	3	57	40
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko							
(1-4) Vasen	17	44	25	11	3	61	36
(5-6) Keskus	14	41	30	12	3	55	42
(7-10) Oikea	16	38	29	14	3	54	43
Uskonto							
kristitty	15	39	27	14	5	54	41
juutalainen	37	35	18	10	0	72	28
muslimi	19	41	22	12	6	60	34
Sikh	0	50	43	6	1	50	49
buddhalainen	38	31	21	9	1	69	30
hindu	3	45	27	21	4	48	48
Ateisti	19	42	27	9	3	61	36
Ei uskovainen / agnostikko	15	41	31	10	3	56	41
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia							
Kyllä	22	45	22	8	3	67	30
Ei	14	38	30	14	4	52	44
Vähemmistöön kuuluminen							
Vähemmistöön kuuluminen	17	44	24	12	3	61	36
Etninen vähemmistö	13	44	26	14	3	57	40
Uskonnollinen vähemmistö	18	49	20	11	2	67	31
Ei mitään	16	39	28	13	4	55	41

2. Antisemitismin havaittu kehitys

Kahdeksassa maassa suurin osa vastaajista uskoo, että antisemitismi on lisääntynyt viimeisten viiden vuoden aikana.

Kun vastaajilta kysyttiin antisemitismin kehityksestä viiden viime vuoden aikana, 47 prosenttia vastaajista (+11 prosenttiyksikköä joulukuusta 2018) uskoo, että se on lisääntynyt heidän maassaan.

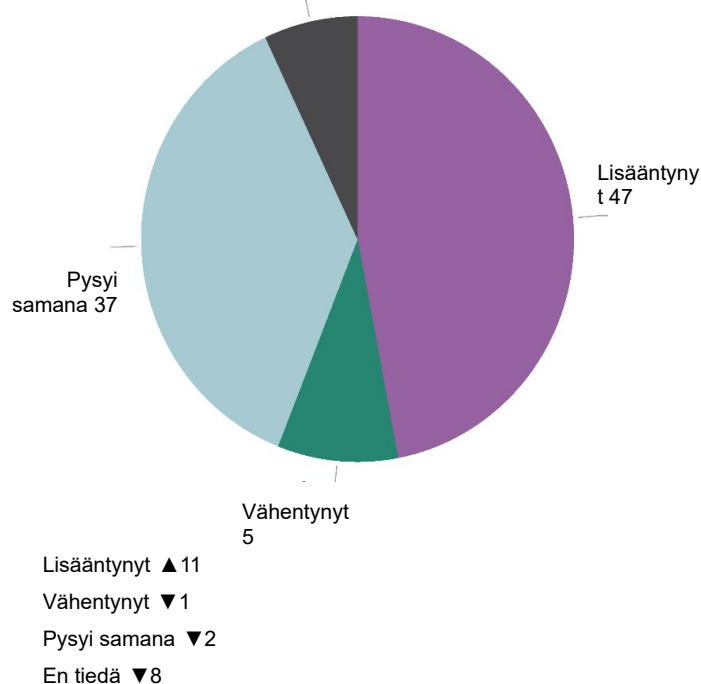
Eniten vastaajia, jotka valitsivat "lisääntyneet", oli Alankomaissa (78 %, +23 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (71 %, -2 prosenttiyksikköä) ja Tanskassa (69 %, +19 prosenttiyksikköä). Tämän jälkeen tulevat Saksa (67 %, +6 prosenttiyksikköä) ja Ranska (63 %, +12 prosenttiyksikköä), joissa myös yli kuusi kymmenestä vastaajasta ilmoitti kasvusta. Taajuusalueen toisessa päässä pienimmät osuudet ovat Bulgariassa (10 %, +8 prosenttiyksikköä), Virossa (12 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Tšekissä (12 %, -1 prosenttiyksikköä). Näissä maissa vain pieni vähemmistö vastaajista uskoo, että antisemitismi on lisääntynyt. Vastaavasti alhaisia tasoja havaittiin Romaniassa (13 %, +7 prosenttiyksikköä) ja Liettuassa (14 %, +8 prosenttiyksikköä).

EU:n tasolla 37 prosenttia vastaajista katsoo, että antisemitismi on pysynyt samana (37 prosenttia, -2 prosenttiyksikköä). Eniten vastaajia oli Tšekissä (63 %, +6 prosenttiyksikköä), Sloveniassa (62 %, =), Unkarissa (62 %, +18 prosenttiyksikköä) ja Kreikassa (60 %, +8 prosenttiyksikköä), joissa vähintään kuusi kymmenestä vastaajasta oli samaa mieltä.

EU:n tasolla 9 prosenttia vastaajista katsoo, että antisemitismi on vähentynyt (9 prosenttia, -1 prosenttiyksikköä), mikä on vakaata vuoteen 2018 verrattuna. Suurimmat pienentyneet osuudet ovat Maltassa (26 %, +20 prosenttiyksikköä), Romaniassa (26 %, -3 prosenttiyksikköä) ja Puolassa (23 %, +5 prosenttiyksikköä).

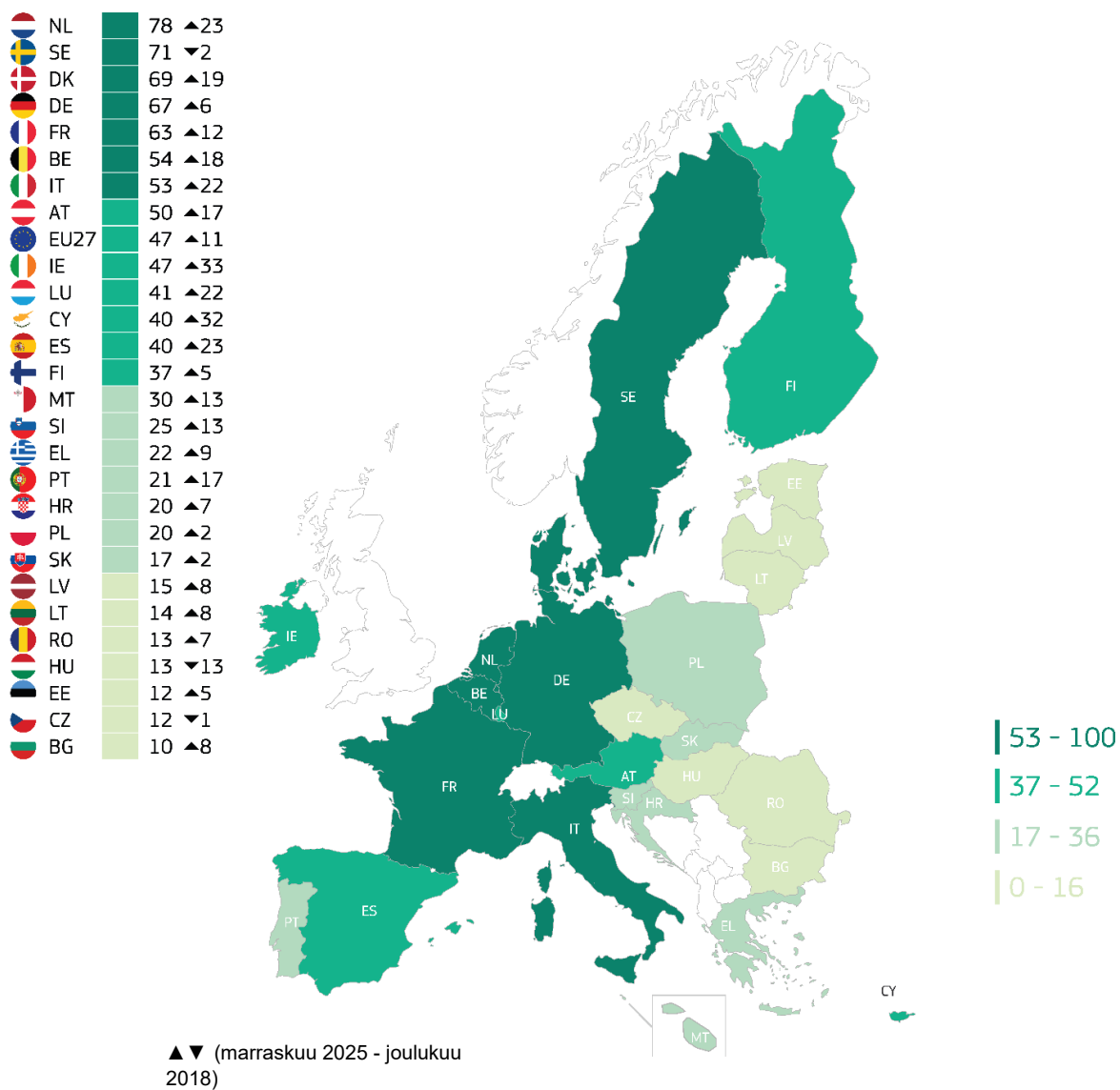
Niiden vastaajien osuus, jotka vastasivat, että he eivät tiedä, on vähentynyt merkittävästi eli 15 prosentista 7 prosenttiin.

QD4. Oletteko sitä mieltä, että antisemitismi on lisääntynyt, pysynyt samana tai vähentynyt viimeisten viiden vuoden aikana (MAASSAMME)? (EU27) (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD4. Oletko sitä mieltä, että antisemitismi on viiden viime vuoden aikana lisääntynyt, pysynyt samana tai vähentynyt (MAASSAmme)?:- Lisääntynyt (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- 15–24-vuotiaat vastaajat (41 %) eivät usko antisemitismin lisääntyneen viiden viime vuoden aikana yhtä todennäköisesti kuin 55 vuotta täyttäneet (52 %).
- Enintään 15-vuotiaina opintonsa päättäneillä vastaajilla (44 %) antisemitismin lisääntyminen on epätodennäköisempää kuin 20-vuotiaina tai sitä nuorempina opintonsa päättäneillä (55 %).
- Subjekttiivisella kaupungistumisella on myös kohtalainen rooli, sillä 43 prosenttia maaseutualueilla tai kylissä asuvista vastaajista kokee antisemitismin lisääntyneen verrattuna 49 prosenttiin suurissa kaupungeissa asuvista vastaajista.
- Juutalaisten ystävien tai tuttavien saaminen liittyy tämän kasvun suurempaan tunnustamiseen (59 %) verrattuna niihin, joilla ei ole tällaisia suhteita (44 %).

QD4 Oletko sitä mieltä, että antisemitismi on viimeisten viiden vuoden aikana lisääntynyt, pysynyt samana tai vähentynyt (MAASSA)? (% - EU)					
	Lisääntynyt	Vähentynyt	Pysyi samana	En tiedä	
EU27	47		9	37	7
Sukupuoli					
Mies	48		8	38	6
Nainen	47		9	37	7
Ikä					
15-24	41		12	39	8
25-39	44		11	39	6
40-54	46		9	39	6
>55	52		7	34	7
Koulutus (loppu)					
Educ-15	44		8	36	12
Educ 16–19	43		10	40	7
Educ 20+	55		8	33	4
Opiskelee edelleen	43		9	40	8
Sosio-ammattilinen luokka					
Itsenäiset ammatinharjoittajat	49		8	38	5
Johtajat	55		8	33	4
Muut valkoiset kaulukset	43		11	41	5
Manuaaliset työntekijät	41		10	42	7
Talohenkilöt	43		10	37	10
Työttömät	46		8	37	9
Eläkkeellä	52		6	34	8
Opiskelijat	46		10	37	7
Subjekttiivinen kaupungistuminen					
Maaseutualue tai kylä	43		8	41	8
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	49		9	36	6
Suuri kaupunki	49		9	36	6
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko					
(1-4) Vasen	54		7	34	5
(5-6) Keskus	47		8	40	5
(7-10) Oikea	46		12	37	5
Uskonto					
kristitty	44		10	39	7
juutalainen	57		16	27	0
muslimi	45		12	33	10
Sikh	39		48	13	0
buddhalainen	59		5	30	6
hindu	34		35	25	6
Ateisti	57		7	32	4
Ei uskovainen / agnostikko	53		6	36	5
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia					
Kyllä	59		7	29	5
Ei	44		9	40	7
Vähemmistöön kuuluminen					
Vähemmistöön kuuluminen	47		16	32	5
Etninen vähemmistö	38		18	34	10
Uskonnollinen vähemmistö	45		16	35	4
Ei mitään	47		8	38	7

3. Antisemitismin ilmenemismuodot: kansalaisten näkemysten ja huolenaiheiden arviointi

Yli kolmannes EU:n kansalaisista pitää kaikkia yhdeksää ilmiötä ongelmana omassa maassaan, mikä on kymmenen prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2018.

Tämän jälkeen vastaajilta kysyttiin, missä määrin he pitävät erilaisia antisemitismiin liittyviä tilanteita ongelmana omassa maassaan.

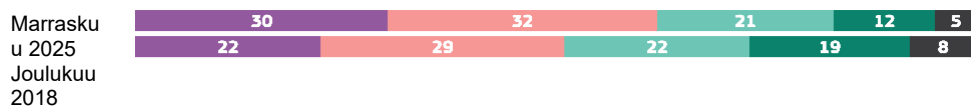
EU:n tasolla suurin osa eurooppalaisista pitää kaikkia ilmenemismuotoja ongelmana omassa maassaan. 62 prosenttia (+11 prosenttiyksikköä) katsoo, että juutalaisiin kohdistuva vihamielisyys ja uhkailu kadulla tai muilla julkisilla paikoilla on ongelma. 61 prosenttia pitää "juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemiittistä graffitia tai ilkivaltaa" ja "internetissä esiintyvää antisemitismia, mukaan lukien verkkoyleisöpalvelut" (+10 prosenttiyksikköä kummastakin) ongelmana omassa maassaan. Tämän jälkeen kuusi kymmenestä vastaajasta mainitsi "juutalaisväestön kohdistuvat fyysiset hyökkäykset", joiden osuus oli 60 prosenttia (+10 prosenttiyksikköä), ja "juutalaisväestön kansanmurhan, holokaustin, kieltävät ihmiset" (60 prosenttia, +7 prosenttiyksikköä). Juutalaisten hautausmaiden hävitysaste on 59 prosenttia (+9 prosenttiyksikköä). Hieman yli puolet (54 %, +11 prosenttiyksikköä) pitää myös "antisemitismia poliittisessa elämässä" ongelmana, ja 53 prosenttia (+12 prosenttiyksikköä) sanoo tämän sekä "antisemitismista tiedotusvälineissä" että "antisemitismista kouluissa ja yliopistoissa" (+10 prosenttiyksikköä).

Nämä havainnot osoittavat, että on laajalti tunnustettu, että antisemitismin eri muodot ovat edelleen merkittävä ja kasvava huolenaihe kaikkialla Euroopan unionissa, ja todisteet viittaavat siihen, että tilanne on heikentynyt kaikissa sen ilmenemismuodoissa joulukuusta 2018 lähtien.

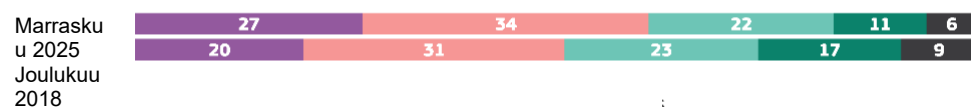
Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)? (EU27) (%)

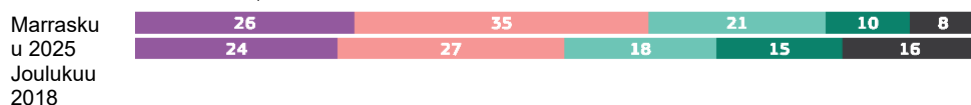
Ilmaisuja vihamielisyydestä ja uhkauksista juutalaisia kohtaan kadulla tai muilla julkisilla paikoilla

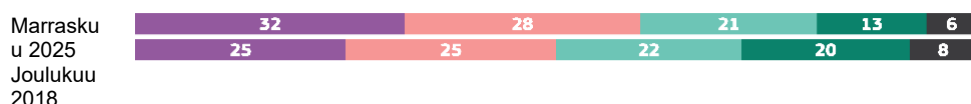
Juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemitistiset graffitit tai ilkivalta

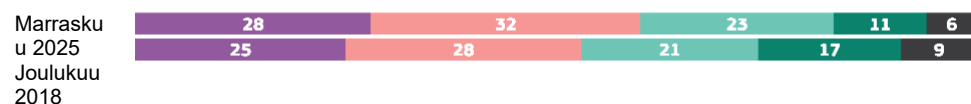
Antisemitismi internetissä, mukaan lukien online-sosiaaliset verkostot

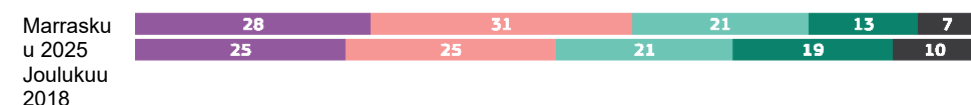
Fyysiset hyökkäykset juutalaisia vastaan

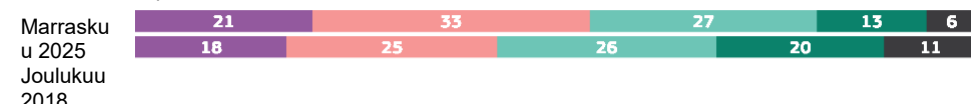
Juutalaisten kansanmurhan ja holokaustin kieltäminen

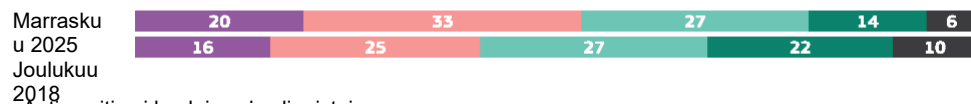
Juutalaisten hautausmaiden häpäiseminen

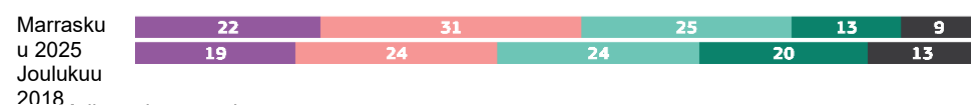
Antisemitismi poliittisessa elämässä

Antisemitismi mediassa

Antisemitismi kouluissa ja yliopistoissa

Kansallisen tason tarkastelu osoittaa, että kymmenessä maassa yli puolet vastaajista pitää juutalaisiin kohdistuvia vihamielisyyksiä ja uhkia kadulla tai muilla julkisilla paikoilla ongelmana. Tämä on erityisen merkittävää Ranskassa (88 %, +8 prosenttiyksikköä), Italiassa (81 %, +20 prosenttiyksikköä) ja Alankomaissa (78 %, +17 prosenttiyksikköä). Vähiten ongelmana pidettiin Virossa (10 %, +3 prosenttiyksikköä), Latviassa (17 %, +6 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (20 %, +12 prosenttiyksikköä).

Käsitys siitä, että juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemitistinen graffiti tai ilkivalta on ongelma, on lisääntynyt huomattavasti Euroopan maissa, ja yli puolet vastaajista kymmenessä maassa pitää sitä ongelmana. Tämä koskee erityisesti Ranskaa (88 %, +8 prosenttiyksikköä), Italiaa (81 %, +21 prosenttiyksikköä) ja Alankomaita (78 %, +13 prosenttiyksikköä). Vähiten ongelmia koettiin Virossa (10 %, +2 prosenttiyksikköä), Maltassa (18 %, +14 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (20 %, +7 prosenttiyksikköä).

Antisemitismi internetissä, myös sosiaalisissa verkostoissa, on lisääntynyt merkittävästi useimmissa maissa. Eniten ongelmana pitäviä vastaajia oli Italiassa (79+20 prosenttiyksikköä), Alankomaissa (78 %, +12 prosenttiyksikköä) ja Ranskassa (77 %, +3 prosenttiyksikköä). Alhaisimmat tasot ovat Virossa (15 %, +3 prosenttiyksikköä), Latviassa (24 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Kreikassa (28 %, -4 prosenttiyksikköä).

Vähintään puolet vastaajista piti juutalaisiin kohdistuvia fyysisiä hyökkäyksiä ongelmallisina kahdeksassa maassa: Ranskassa (90 prosenttia, +7 prosenttiyksikköä), Italiassa (81 prosenttia, +21 prosenttiyksikköä) ja Saksassa (74 prosenttia, +10 prosenttia). Vähiten osuuksia on jälleen Virossa (7 %, +2 prosenttiyksikköä), Latviassa (15 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (17 %, +12 prosenttiyksikköä).

Juutalaisten kansanmurhan kieltäminen, holokausti nähdään ongelmana ainakin puolelle vastaajista yhdeksässä maassa. Korkeimmat luvut ovat jälleen Ranskassa (82 %, +4 prosenttiyksikköä), Italiassa (80 %, +19 prosenttiyksikköä) ja Alankomaissa (74 %, +18 prosenttiyksikköä). Alhaisimmat luvut ovat Virossa (17 %, +8 prosenttiyksikköä), Latviassa (21 %, +3 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (24 %, +5 prosenttiyksikköä).

Käsitys siitä, että juutalaisten hautausmaiden häpäiseminen on ongelma, on kasvanut useimmissa maissa: eniten huolta aiheuttavat Ranska (88 %, +4 prosenttiyksikköä), Italia (80 %, +21 prosenttiyksikköä) ja Saksa (70 %, +7

prosenttiyksikköä). Sitä vastoin tämä käsitys on edelleen alhaisin Virossa (10 %, +1 prosenttiyksikköä), Maltassa (17 %, +12 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (19 %, +6 prosenttiyksikköä).

Antisemitismiä poliittisessa elämässä pitää ongelmana vähintään puolet vastaajista kahdeksassa maassa, joissa osuus on suurin Italiassa (77 %, +27 prosenttiyksikköä), Ranskassa (70 %, +11 prosenttiyksikköä) ja Saksassa (60 %, +10 prosenttiyksikköä). Alhaisin osuus oli Virossa (12 %, +6 prosenttiyksikköä), Suomessa (18 %, +6 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (19 %, +13 prosenttiyksikköä).

Tiedotusvälineiden antisemitismiä pitää ongelmana vähintään puolet vastaajista kuudessa maassa. Korkeimmat luvut ovat Italiassa (77 %, +24 prosenttiyksikköä), Ranskassa (71 %, +8 prosenttiyksikköä) ja Alankomaissa (59 %, +19 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin tämä käsitys on edelleen alhaisin Virossa (13 %, +6 prosenttiyksikköä), Latviassa (18 %, +8 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (21 %, +7 prosenttiyksikköä).

Myös käsitys antisemitismistä kouluissa ja yliopistoissa kasvoi useimmissa maissa, joissa se oli suurinta Italiassa (77 %, +19 prosenttiyksikköä), Ranskassa (73 %, =) ja Alankomaissa (60 %, +23 prosenttiyksikköä). Alhaisimmat tasot ovat jälleen Virossa (10 %, +3 prosenttiyksikköä), Suomessa (12 %, +3 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (14 %, +3 prosenttiyksikköä).

Sosiodemografisia tuloksia analysoitaessa miesten ja naisten välillä on vain vähän eroja kaikissa tilanteissa.

Ikäryhmien osalta havaitaan huomattavia eroja 15–24-vuotiaiden (64 %) ja vähintään 55-vuotiaiden (59 %) vastaajien välillä, kun he katsovat antisemitismiä internetissä, mukaan lukien verkkoyhteisöpalvelut, ongelmana, joka todennäköisesti johtuu sukupolvien välisestä altistumisvajeesta.

Kaikissa antisemitismin tilanteissa koulutuksella on merkittävä rooli sen havaitsemisessa, että ne ovat ongelma. Tämä pätee erityisesti niiden ihmisten tilanteeseen, jotka kieltävät juutalaisten kansanmurhan, holokaustin, jonka erot vaihtelevat 54 prosentista niiden osalta, jotka lopettivat koulutuksensa 15-vuotiaana tai sitä nuorempana, verrattuna 63 prosenttiin niiden osalta, jotka lopettivat 20-vuotiaana tai sitä nuorempana.

Kaikissa tilanteissa subjektiivinen kaupungistuminen muokkaa käsitystä siitä, että nämä tilanteet ovat ongelma. Kaikissa yhdeksässä tapauksessa suurissa kaupungeissa asuvat vastaajat näkevät

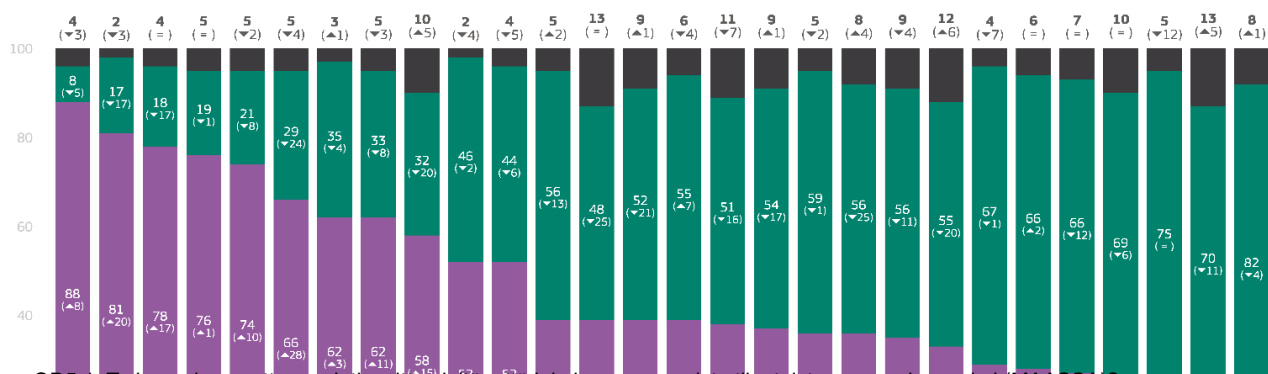
Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

heidät todennäköisemmin ongelmana kuin maaseudulla tai kylässä asuvat. Tämä pätee erityisesti ihmisiin, jotka kieltävät juutalaisten kansanmurhan, holokausti vaihtelee 54 prosentista maaseudulla tai kylässä asuviin vastaajiin verrattuna suurissa kaupungeissa asuviin vastaajiin (62 prosenttia). Sama ero on havaittavissa antisemitismissä internetissä, myös verkkoyhteisöpalveluissa, joiden osuus on 55–63 prosenttia samoissa ryhmissä.

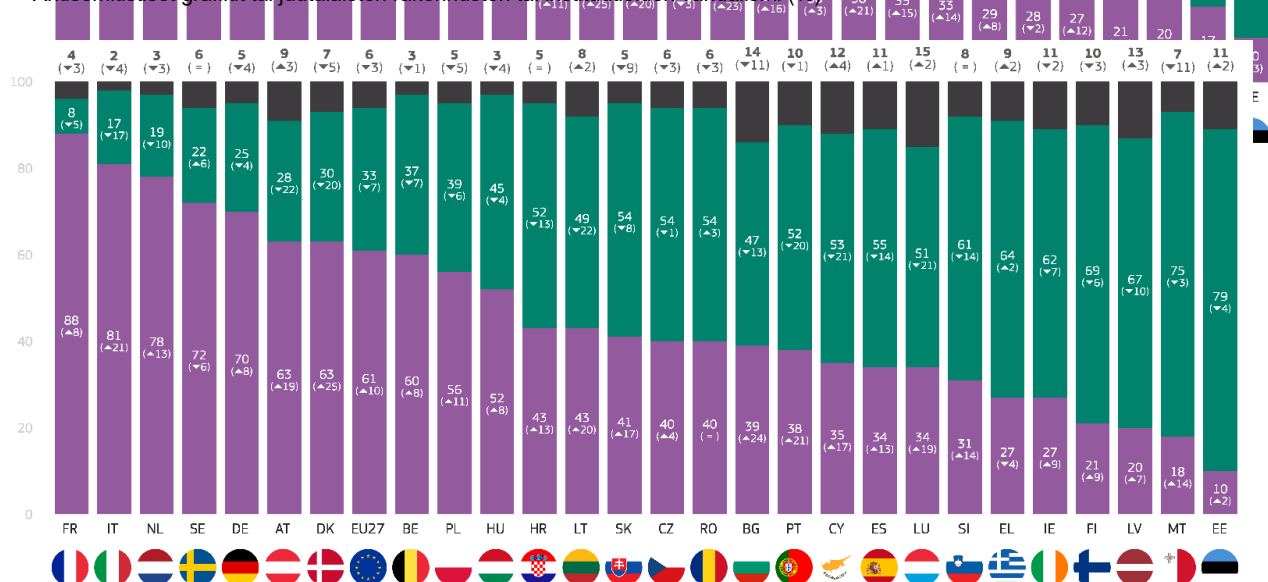
Juutalaisten ystävien tai sukulaisten saaminen liittyy johdonmukaisesti näiden tilanteiden katsomiseen ongelmallisemmiksi. Tämä yhteys on erityisen vahva juutalaisten hautausmaiden häpäisemisen osalta, sillä 72 prosenttia vastaajista, joilla on tällaisia suhteita, pitää sitä ongelmana, kun taas 55 prosenttia vastaajista, joilla ei ole näitä suhteita.

Vähemmistöön kuuluvat vastaajat pitävät näitä ilmiöitä myös todennäköisemmin ongelmallisina omassa maassaan. Tämä koskee erityisesti juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemitistisiä graffiteja tai ilkivaltaa, jossa vähemmistöön kuuluvien osuus on 70 prosenttia ja vähemmistöön kuulumattomien 60 prosenttia.

QD5.3 kohta. Katsotteko, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?— Ilmaisuja vihamielisyydestä ja uhkauksista juutalaisia kohtaan kadulla tai muilla julkisilla paikoilla (%)

QD5.1. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?:- Antisemitistiset graffitit tai juutalaisten rakennusten tai instituutioiden vandalismi (%)

▲▼ marraskuuta 2025 -
joulukuuta 2018

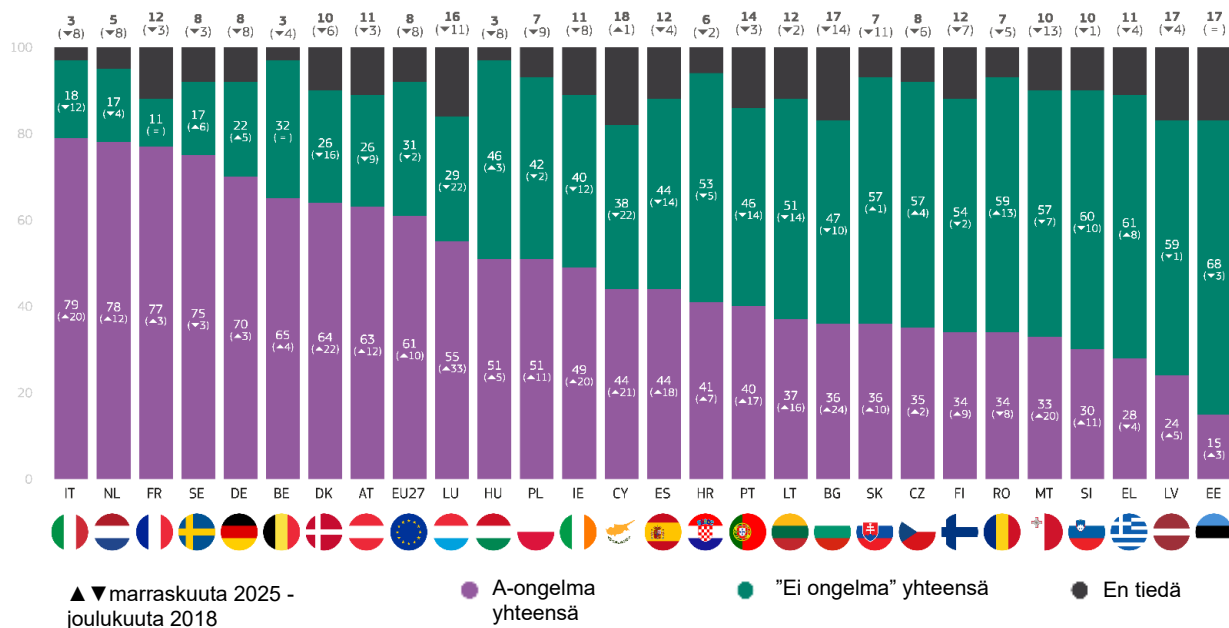
● A-ongelma
yhteensä

● "Ei ongelma" yhteensä

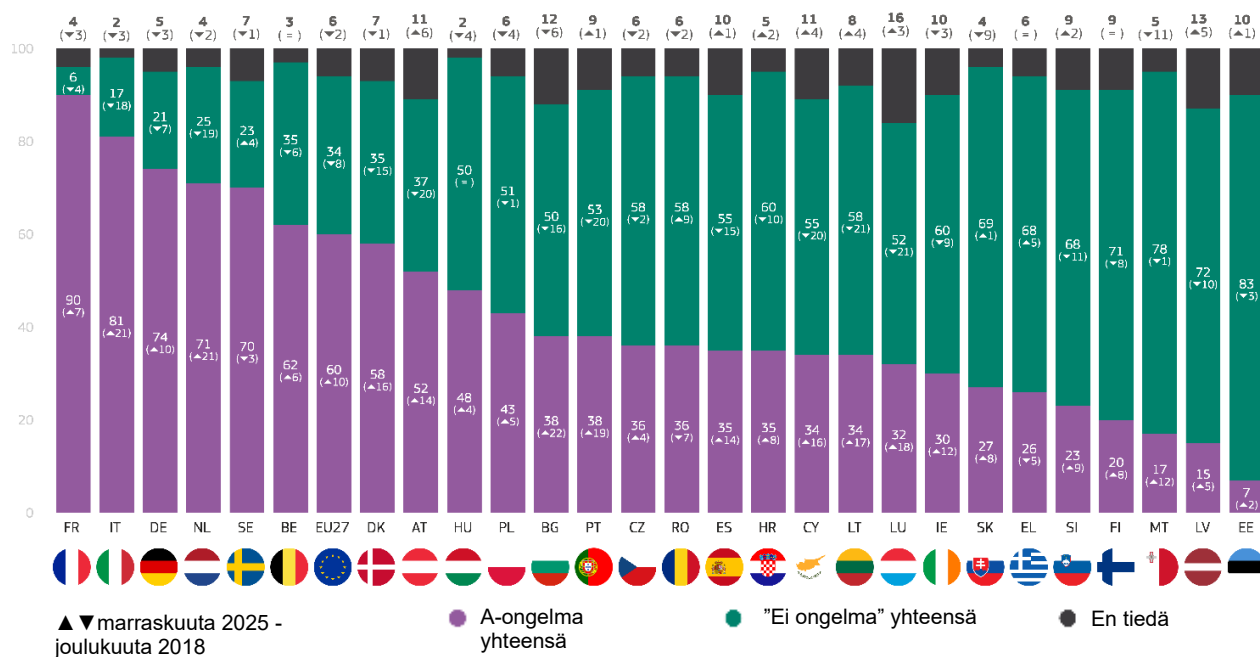
● En tiedä

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5.6 kohta. Katsotteko, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSamme)? - Antisemitismi internetissä, mukaan lukien verkkoyhteisöt (%)

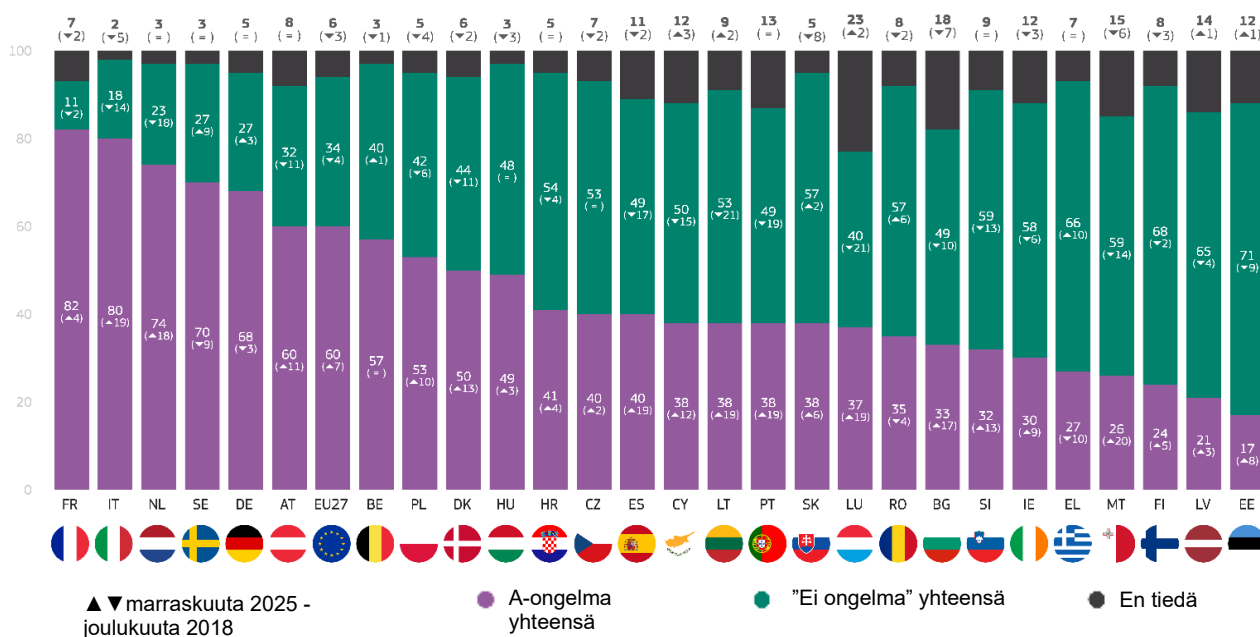

QD5.2 kohta. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?— Fyysiset hyökkäykset juutalaisia vastaan (%)

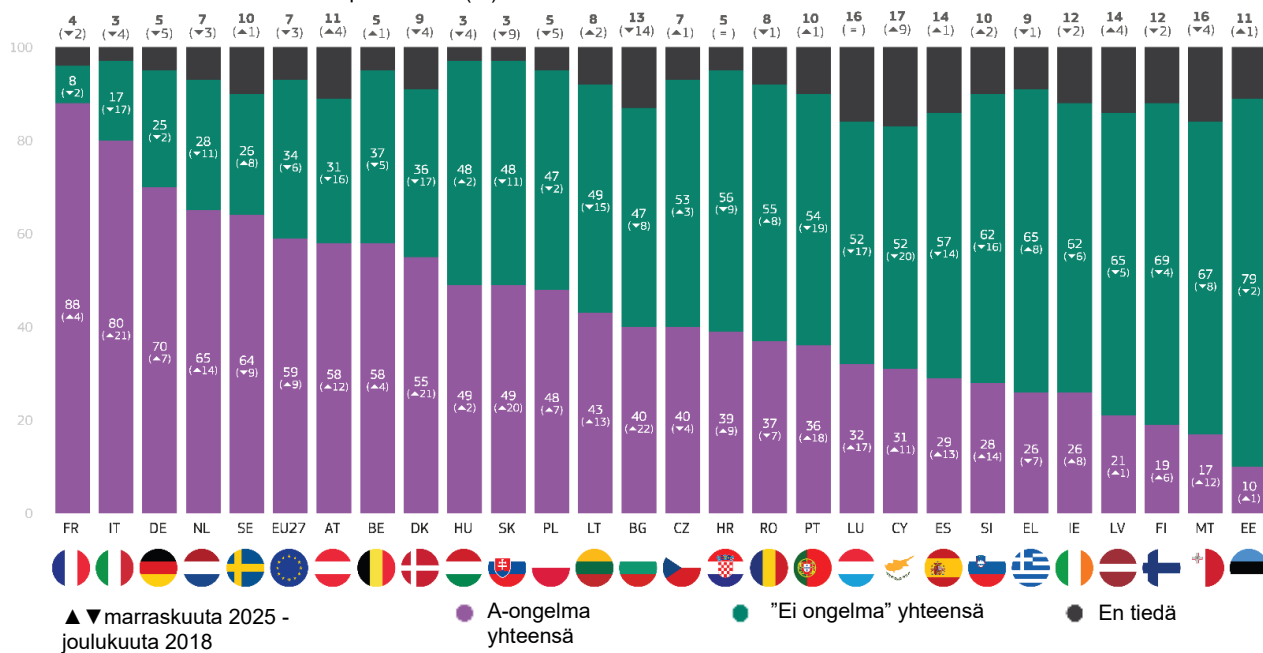

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5.8. Tarkemmin sanottuna, luuletko, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?:- Ihmiset kieltävät juutalaisten kansanmurhan, holokaustin (%)

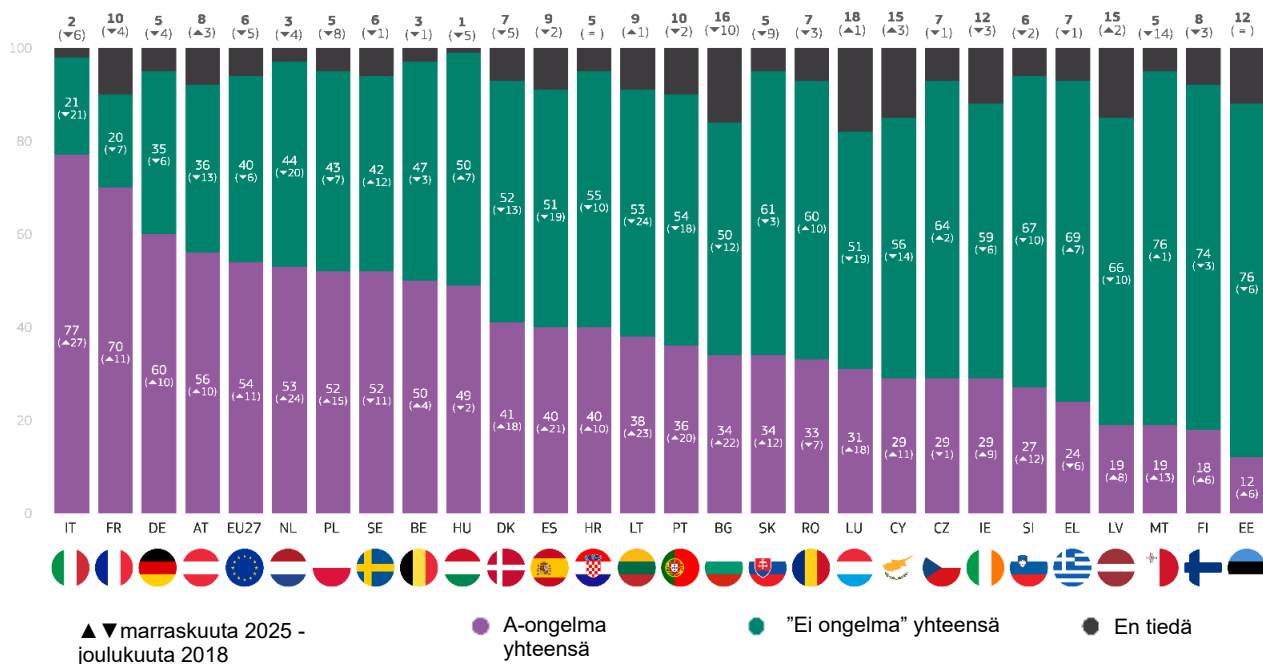

QD5.9. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?:- Juutalaisten hautausmaiden häpäiseminen (%)

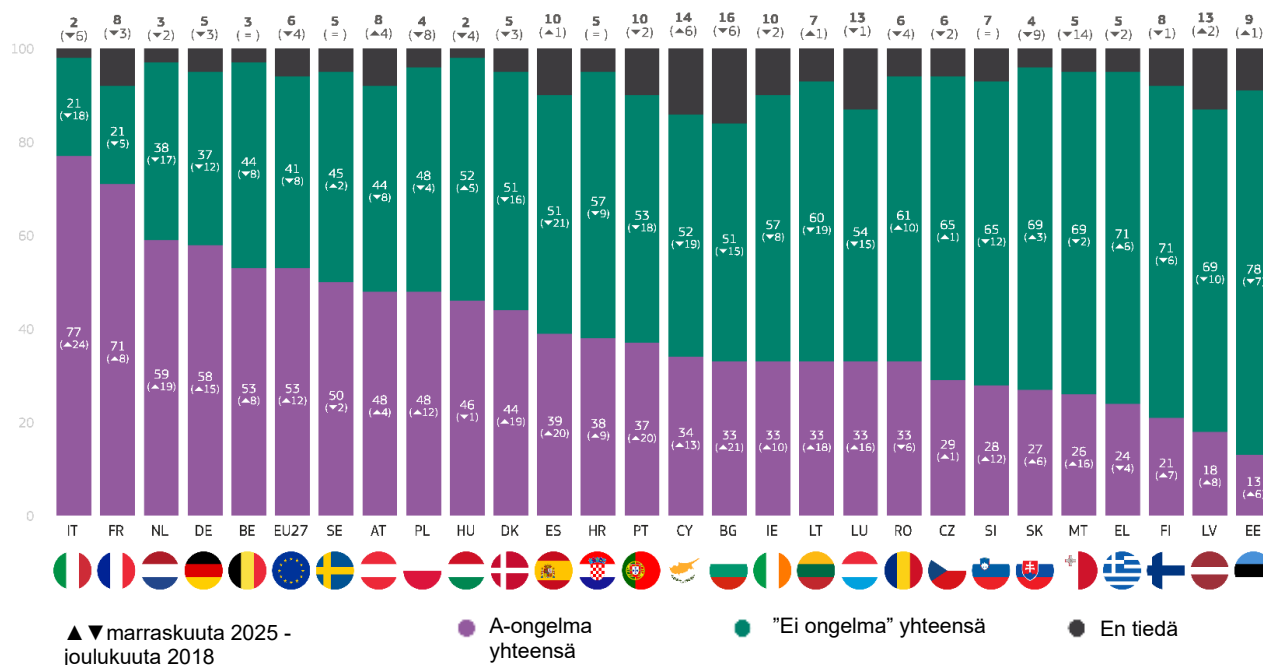

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5.5. Katsotteko, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSamme)?— Antisemitismi poliittisessa elämässä (%)

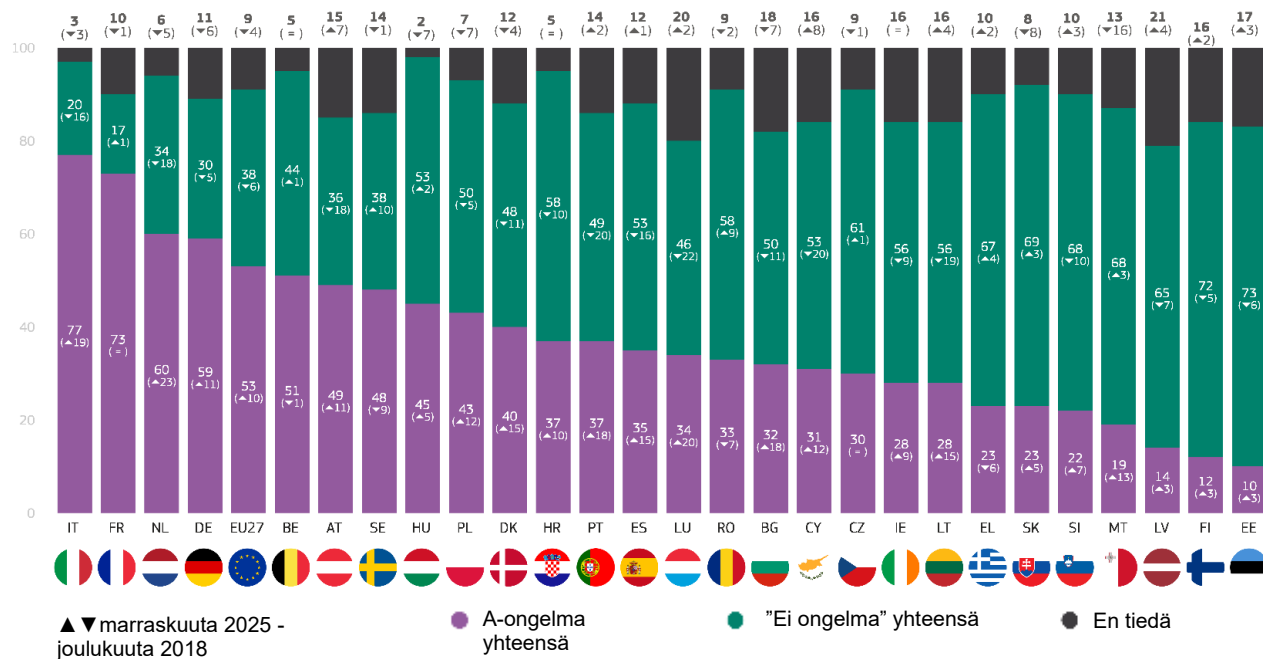

QD5.4 kohta. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?- Antisemitismi tiedotusvälineissä (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5.7. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?:- Antisemitismi kouluissa ja yliopistoissa (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Yli kolmannes eurooppalaisista (34 %) katsoo, että kaikki kuvatut tilanteet ovat heidän maassaan ongelmallisia, mikä on kymmenen prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2018.

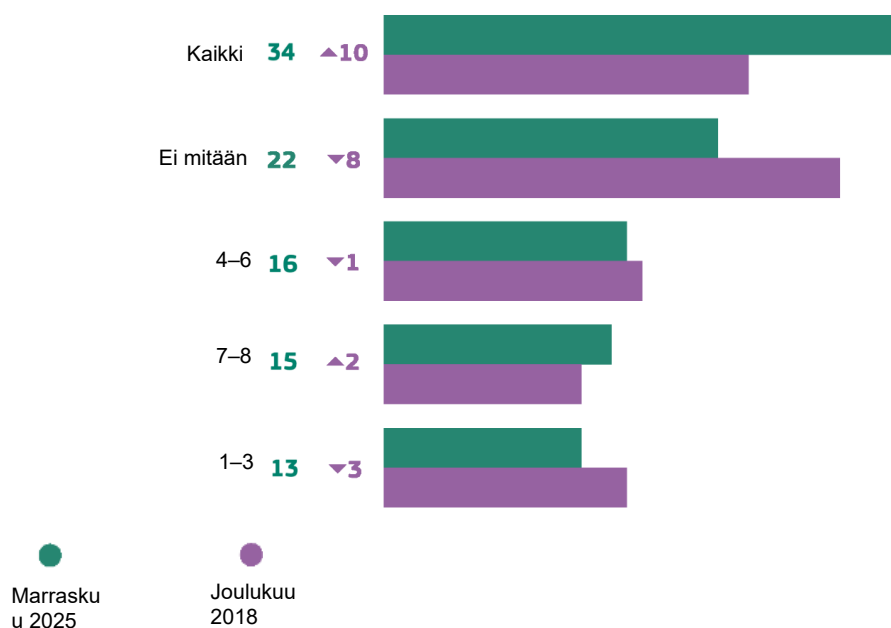
Sitä vastoin vain 22 prosenttia (-8 prosenttiyksikköä) katsoo, että mikään tilanteista ei ole ongelma heidän maassaan.

Vastaajista 16 prosentilla (-1 prosenttiyksikköä) neljästä kuuteen kuvatuista tilanteista on ongelmia omassa maassaan.

Tämän jälkeen 15 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) vastaajista katsoi, että seitsemästä kahdeksaan kuvattu tilanne on ongelma heidän maassaan.

Lopulta vain 13 prosenttia (-3 prosenttiyksikköä) uskoo, että yhdestä kolmeen antisemitististä tilannetta on ongelmallista heidän maassaan.

QD5T. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)? Ongelmana pidettyjen tilanteiden summa (%)

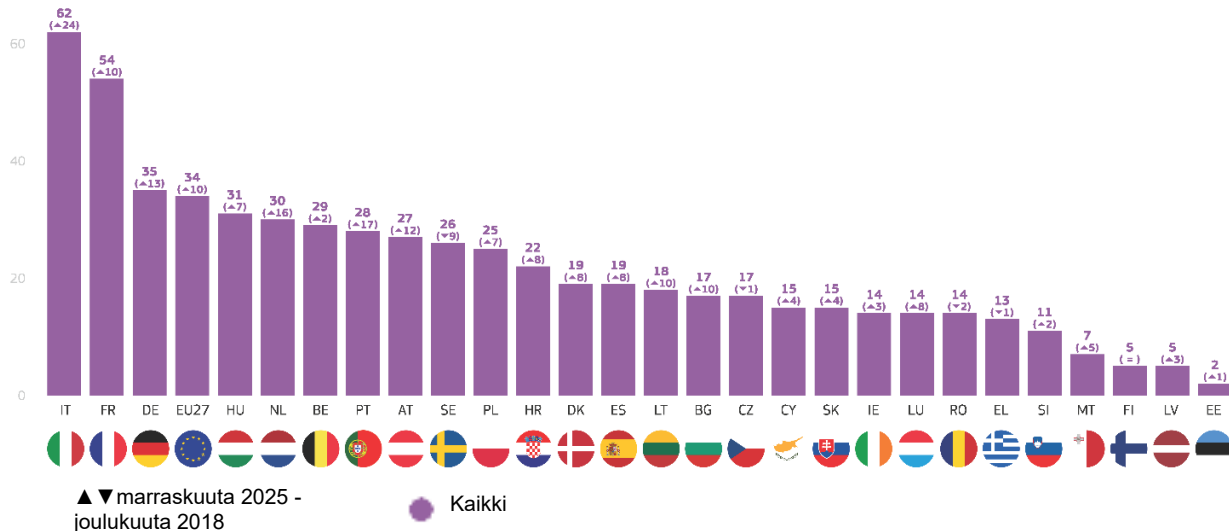
Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Kansallisella tasolla luvut ovat Italiassa (62 %, +24 prosenttiyksikköä) ja Ranskassa (54 %, +10 prosenttiyksikköä) huomattavasti korkeammat kuin muissa Euroopan maissa, ja yli puolet vastaajista usko, että kaikki kuvatut tilanteet ovat ongelmallisia. Sen jälkeen tulevat Saksa (35 %, +13 prosenttiyksikköä), Unkari (31 %, +7 prosenttiyksikköä) ja Alankomaat (30 %, +16 prosenttiyksikköä).

Toisaalta Virossa (2 %, +1 prosenttiyksikköä), Latviassa (5 %, +3 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (5 %, =) pienimmät prosenttiosuudet vastaajista uskoivat, että kaikki antisemitistiset tilanteet ovat ongelmallisia heidän maassaan.

80

QD5T. Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma nr ei [MAASSA]?
Ongelmana pidettyjen tilanteiden summa 11 %]

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Maaseudulla tai kylässä asuvat vastaajat uskovat vähemmän todennäköisesti, että kaikki antisemitistiset tilanteet ovat ongelmallisia (29 %, +9 prosenttiyksikköä) verrattuna suurissa kaupungeissa (35 %, +8 prosenttiyksikköä) tai pienissä tai keskikokoisissa kaupungeissa asuviin (38 %, +12 prosenttiyksikköä).
- Vastaajat, joilla on juutalaisia ystäviä ja tuttavvia, uskovat todennäköisemmin (43 %, +11 prosenttiyksikköä), että kaikki kuvatut antisemitistiset tilanteet ovat ongelmallisia verrattuna niihin, joilla ei ole (32 %, +10 prosenttiyksikköä).

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD5T Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)? (% A-ongelma yhteensä - EU)									
	Juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemitistiset graffitit tai ilkeävalta	Fyysiset hyökkäykset juutalaisia vastaan	Ilmaisuja vihamielisyydestä ja uhkauksista juutalaisia kohtaan kadulla tai muilla julkisilla paikoilla	Antisemitismi mediassa	Antisemitismi poliittisessa elämässä	Antisemitismi internetissä, myös sosiaalisissa verkko-yhteisöissä	Antisemitismi kouluissa ja yliopistoissa	Juutalaisten kansanmurhan ja holokaustin kieltäminen	Juutalaisten hautausmaiden häpäiseminen
EU27	61	60	62	53	54	61	53	60	59
Sukupuoli									
Mies	61	60	62	52	52	60	51	59	59
Nainen	62	61	62	55	55	61	53	60	60
Ikä									
15-24	62	61	63	55	54	64	52	60	59
25-39	61	60	61	52	53	62	51	60	57
40-54	61	60	63	53	54	61	54	60	59
>55	61	61	63	53	54	59	52	60	61
Koulutus (loppu)									
Educ-15	58	58	58	52	52	53	51	54	55
Educ 16-19	60	59	61	52	53	59	52	58	59
Educ 20+	64	62	65	54	55	65	53	63	61
Opiskelee edelleen	64	64	67	58	57	68	53	63	62
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	59	58	60	49	51	59	51	59	58
Johtajat	63	63	66	54	56	67	56	64	61
Muut valkoiset kaulukset	60	58	61	53	52	62	50	58	57
Manuaaliset työntekijät	60	58	61	52	52	59	53	57	57
Talohenkilöt	62	61	63	54	56	59	56	56	57
Työttömät	62	61	60	51	51	57	48	58	57
Eläkkeellä	62	61	62	53	54	57	52	61	61
Opiskelijat	64	65	68	60	58	69	53	65	64
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	56	55	57	49	50	55	47	54	54
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	66	64	66	56	56	63	56	63	63
Suuri kaupunki	62	61	63	54	54	63	54	62	60
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko									
(1-4) Vasen	65	64	66	57	57	66	53	66	63
(5-6) Keskus	61	60	63	54	55	62	53	59	59
(7-10) Oikea	61	58	60	52	53	59	54	58	58
Uskonto									
kristitty	60	58	61	53	54	60	53	58	58
juutalainen	82	72	83	70	69	73	77	81	79
muslimi	74	70	73	60	59	65	55	66	70
Sikh	85	60	75	18	18	68	50	57	63
buddhalainen	78	84	89	78	73	78	73	86	87
hindu	85	56	65	46	43	38	34	67	39
Ateisti	67	69	70	57	58	69	55	68	65
Ei uskovainen / agnostikko	61	60	62	49	50	61	51	59	59
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia									
Kyllä	73	73	74	63	63	72	63	72	72
Ei	58	57	59	51	51	58	50	57	55
Vähemmistöön kuuluminen									
Vähemmistöön kuuluminen	70	64	69	58	60	67	57	66	65
Etninen vähemmistö	63	58	63	54	52	64	52	58	58
Uskonnollinen vähemmistö	72	66	72	66	65	70	63	70	68
Ei mitään	60	60	62	53	54	60	53	60	59

II. Tietämys ja koulutus juutalaisyhteisöistä ja antisemitismistä

1. Henkilökohtainen yhteys juutalaisyhteisöihin

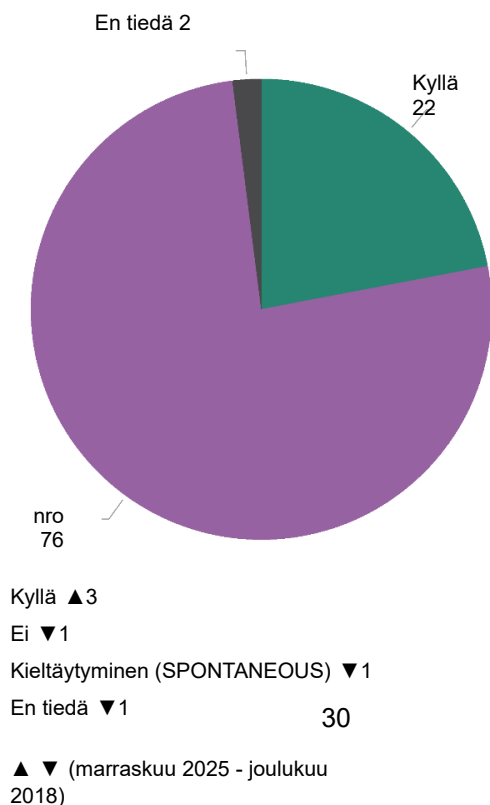
Hieman useammalla kuin joka viidennellä EU:n kansalaisella on henkilökohtainen yhteys juutalaisyhteisöön.

Vastaajilta kysyttiin, onko heillä juutalaisia ystäviä tai tuttavuuksia. Tämä indikaattori antaa käsityksen siitä, missä määrin henkilöillä on henkilökohtaisia yhteyksiä juutalaisiin henkilöihin eri puolilla Euroopan unionia.

EU:n tasolla 22 prosenttia vastaajista (+3 prosenttiyksikköä) ilmoitti, että heillä on juutalaisia ystäviä tai tuttavuuksia, kun taas 76 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä) ilmoitti, että heillä ei ole juutalaisia ystäviä tai tuttavuuksia.

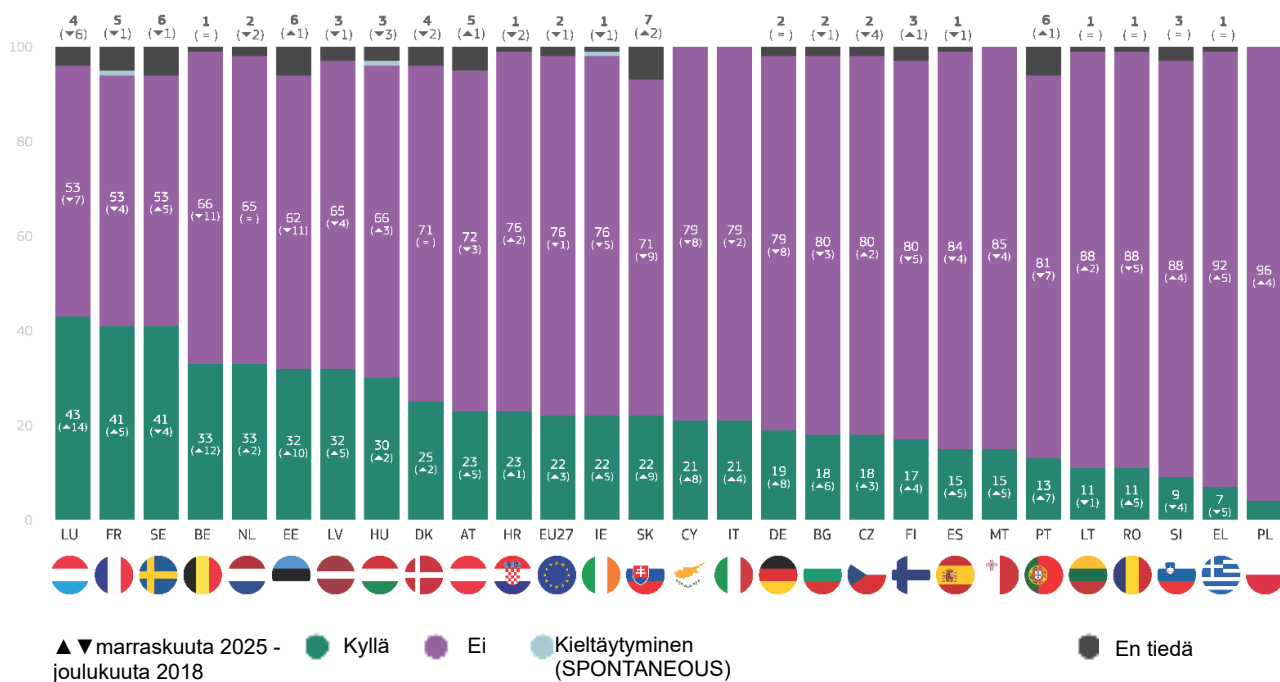
Suurimmat osuudet ovat Luxemburgissa (43 %, +14 prosenttiyksikköä), Ranskassa (41 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (41 %, -4 prosenttiyksikköä). Sen jälkeen tulevat Belgia (33 %, +12 prosenttiyksikköä), Alankomaat (33 %, +2 prosenttiyksikköä) ja Viro (32 %, +10 prosenttiyksikköä), joissa myös osuus on suhteellisen suuri. Päinvastaisessa tilanteessa pienimmät osuudet ovat Puolassa (4 %, -1 prosenttiyksikköä), Kreikassa (7 %, -5 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (9 %, -4 prosenttiyksikköä). Myös Romaniassa (11 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Liettuaassa (11 %, -1 prosenttiyksikköä) on vähän ihmisiä, jotka tuntevat jonkun juutalaisen.

QD 1.1. Onko sinulla ystäviä tai tuttavuuksia, jotka ovat...?:- Juutalainen (EU27) (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD1.1. Onko sinulla ystäviä tai tuttavien, jotka ovat...?:- Juutalainen (%)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Vain 11 prosenttia 15-vuotiaana tai sitä ennen opintonsa päättäneistä vastaajista ilmoitti tällaisista yhteyksistä, kun taas vähintään 20-vuotiaana opintonsa päättäneiden vastaava osuus oli 30 prosenttia.
- Maaseudulla tai kylissä asuvat vastaajat ilmoittavat tällaisista yhteyksistä harvemmin (16 %) kuin suurissa kaupungeissa asuvat vastaajat (29 %).

QD1.1 Onko sinulla ystäviä tai tuttavampia, jotka ovat--? Juutalainen (% – EU)				
	"Kyllä"	"Ei"	Kieltäytyminen (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	22	76	0	2
Sukupuoli				
Mies	23	75	0	2
Nainen	21	77	0	2
Ikä				
15-24	22	76	0	2
25-39	24	74	0	2
40-54	23	74	0	3
>55	21	77	0	2
Koulutus (loppu)				
Educ-15	11	87	0	2
Educ 16–19	19	79	0	2
Educ 20+	30	68	0	2
Opiskelee edelleen	27	70	0	3
Sosio-ammattilinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	31	67	0	2
Johtajat	31	66	0	3
Muut valkoiset kaulukset	22	76	0	2
Manuaaliset työntekijät	17	81	0	2
Talohenkilöt	16	82	0	2
Työttömät	25	72	0	3
Eläkkeellä	20	78	0	2
Opiskelijat	24	74	0	2
Subjektivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	16	81	0	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	22	75	0	3
Suuri kaupunki	29	69	0	2
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko				
(1-4) Vasen	26	71	0	3
(5-6) Keskus	21	77	0	2
(7-10) Oikea	21	77	0	2
Uskonto				
kristitty	19	79	0	2
juutalainen	83	16	0	1
muslimi	39	58	0	3
Sikh	17	83	0	0
buddhalainen	48	52	0	0
hindu	30	70	0	0
Ateisti	30	67	0	3
Ei uskovainen / agnostikko	22	74	0	4
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia				
Kyllä	100	0	0	0
Ei	0	100	0	0
Vähemmistöön kuuluminen				
Vähemmistöön kuuluminen	31	67	0	2
Etninen vähemmistö	38	61	0	1
Uskonnollinen vähemmistö	26	73	0	1
Ei mitään	21	77	0	2

2. Juutalaisen historian, tapojen ja käytäntöjen tuntemus

Joka kolmas eurooppalainen uskoo, että heidän maansa ihmiset saavat tietoa juutalaisuuden historiasta, tavoista ja käytännöistä.

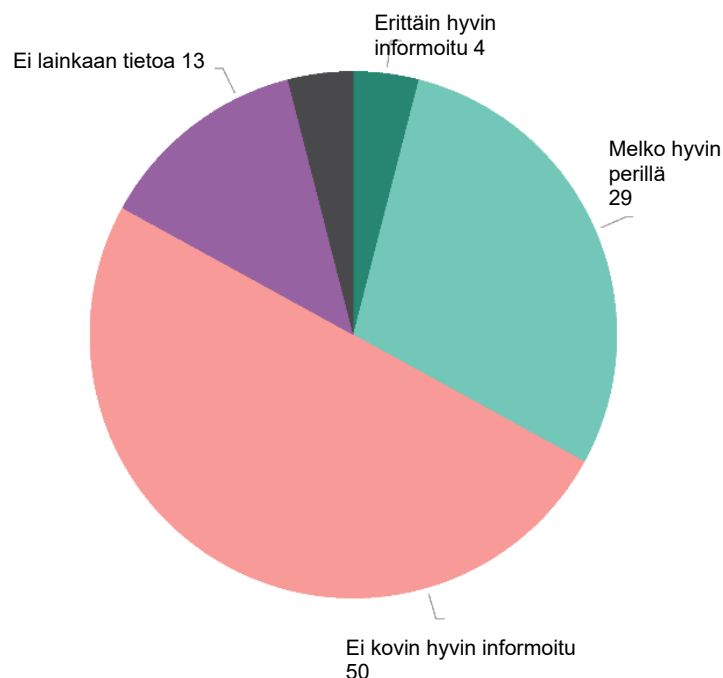
EU:n tasolla niiden vastaajien osuus, jotka katsovat olevansa hyvin perillä juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä, on 33 prosenttia nykyisessä aallossa, kun se joulukuussa 2018 oli 27 prosenttia (Erityinen EB 484).

Vastaajista 63 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä) katsoo, että ihmiset eivät ole hyvin perillä asioista, kun taas 4 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä) ilmoittaa, että he eivät tiedä.

Liettuassa (53 %, +7 prosenttiyksikköä), Puolassa (51 %, +12 prosenttiyksikköä) ja Unkarissa (48 %, +10 prosenttiyksikköä) vastaajien osuus oli suurin, kun he katsoivat maansa ihmisten olevan hyvin perillä juutalaisuuden historiasta, tavoista ja käytännöistä.

Asteikon toisessa päässä ovat pienimmät niiden vastaajien osuudet, jotka katsovat olevansa hyvin perillä asioista, Kyproksessa (13 %, +6 prosenttiyksikköä), Espanjassa (14 %, +4 prosenttiyksikköä) ja Portugalissa (15 %, +4 prosenttiyksikköä).

QD6. Missä määrin olet sitä mieltä, että (MAASSAMME) ihmiset ovat hyvin perillä (KANSALAISUUDEN) juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä? (EU27) (%)

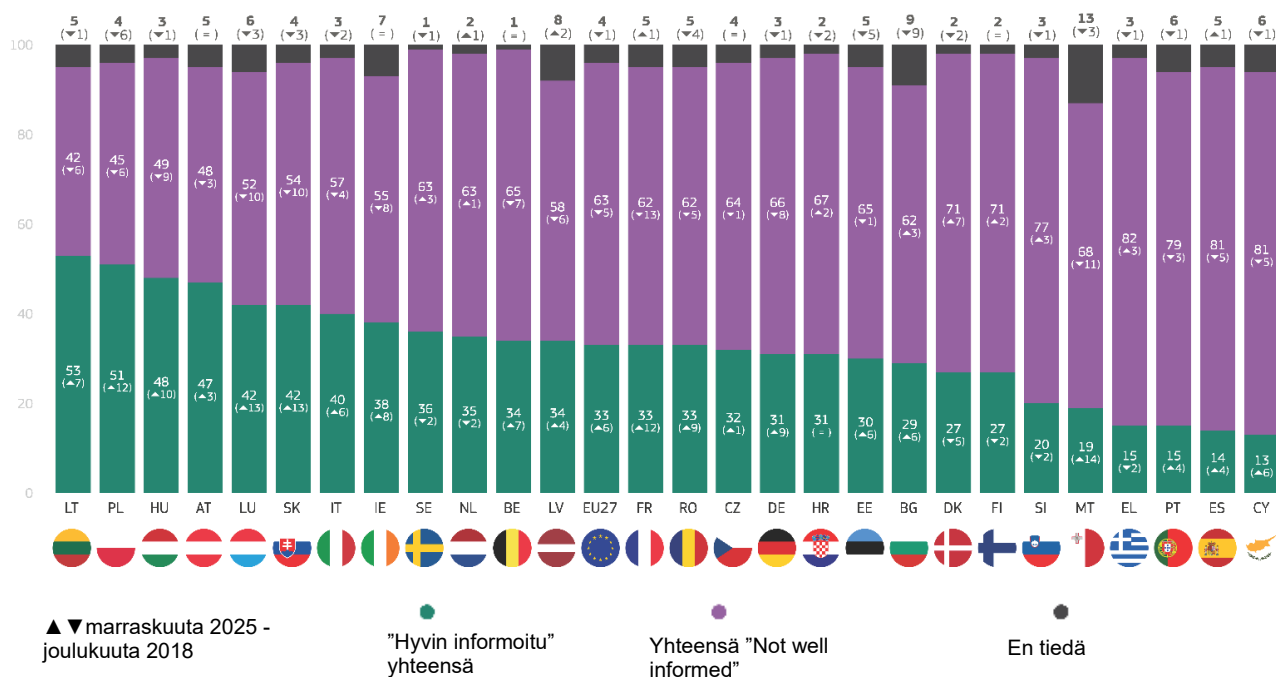

Erittäin hyvin perillä ▲1
 Melko hyvin perillä ▲5
 Ei kovin hyvin perillä ▼2
 Ei lainkaan informoitu ▼3
 En tiedä * ▼1

▲ ▼ (marraskuu 2025 – joulukuu 2018)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD6. Missä määrin olet sitä mieltä, että (MAASSAmme) ihmiset ovat hyvin perillä (KANSALAISUUDEN) juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä? (%)

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- 15-24-vuotiaat vastaajat uskovat, että heidän maansa ihmisillä on korkeampi tietoisuus juutalaisten historiasta ja kulttuurista, 36 prosenttia verrattuna 30 prosenttiin 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista.
- Koulutus vaikuttaa myös olevan tekijä, sillä 25 prosenttia vastaajista, jotka suorittivat koulutuksensa 15-vuotiaana tai ennen kuin ilmoittivat tällaisesta tiedosta, verrattuna 34 prosenttiin vastaajista, joiden koulutus päättyi 20-vuotiaana tai sen jälkeen.
- Subjektiiivisella kaupungistumisella on tässä kohtalainen rooli, sillä 30 prosenttia vastaajista asuu maaseudulla tai kylissä ja 34 prosenttia suurissa kaupungeissa.
- Juutalaisten ystävien tai tuttavien saaminen lisää myös hieman mahdollisuutta ilmoittaa tästä tietoisuudesta 36 prosentin raportoinnilla, joten niille, joilla on tällaisia yhteyksiä, verrattuna 32 prosenttiin niille, joilla ei ole.
- Vähemmistöön kuulumisella on kohtalainen rooli tämän tietoisuuden raportoinnissa: 36 prosenttia vähemmistöön kuuluvista ja 33 prosenttia niistä, jotka eivät kuulu vähemmistöön.

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD6 Missä määrin olet sitä mieltä, että (MAASSamme) ihmiset ovat hyvin perillä (KANSALAISUUDEN) juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä? (% - EU)

	Erittäin hyvin perillä	Melko hyvin perillä	Ei kovin hyvin perillä	Ei lainkaan tietoa	En tiedä	"Hyvin informoitu" yhteensä	Yhteensä "Not well informed"
EU27	4	29	50	13	4	33	63
Sukupuoli							
Mies	4	29	49	14	4	33	63
Nainen	4	29	50	13	4	33	63
Ikä							
15-24	4	32	49	12	3	36	61
25-39	5	29	49	13	4	34	62
40-54	4	31	49	13	3	35	62
>55	3	27	51	15	4	30	66
Koulutus (loppu)							
Educ-15	3	22	46	22	7	25	68
Educ 16-19	4	29	50	13	4	33	63
Educ 20+	4	30	52	12	2	34	64
Opiskelee edelleen	6	31	48	11	4	37	59
Sosio-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammatinharjoittajat	4	31	47	15	3	35	62
Johtajat	5	31	52	10	2	36	62
Muut valkoiset kaulukset	5	34	48	10	3	39	58
Manuaaliset työntekijät	4	26	51	15	4	30	66
Talohenkilöt	2	24	49	19	6	26	68
Työttömät	2	27	45	23	3	29	68
Eläkkeellä	3	27	51	14	5	30	65
Opiskelijat	5	31	49	11	4	36	60
Subjekttiivinen kaupungistuminen							
Maaseutualue tai kylä	3	27	49	16	5	30	65
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	5	29	50	12	4	34	62
Suuri kaupunki	4	30	50	13	3	34	63
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko							
(1-4) Vasen	4	29	51	13	3	33	64
(5-6) Keskus	4	28	52	12	4	32	64
(7-10) Oikea	5	31	48	14	2	36	62
Uskonto							
kristitty	4	30	48	14	4	34	62
juutalainen	7	24	50	19	0	31	69
muslimi	6	34	41	11	8	40	52
Sikh	1	17	73	9	0	18	82
buddhalainen	0	34	53	11	2	34	64
hindu	8	47	24	19	2	55	43
Ateisti	5	26	54	12	3	31	66
Ei uskovainen / agnostikko	4	24	56	13	3	28	69
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia							
Kyllä	5	31	49	12	3	36	61
Ei	4	28	50	14	4	32	64
Vähemmistöön kuuluminen							
Vähemmistöön kuuluminen	5	31	48	13	3	36	61
Etninen vähemmistö	5	31	47	12	5	36	59
Uskonnollinen vähemmistö	6	34	45	13	2	40	58
Ei mitään	4	29	50	13	4	33	63

3. Tietoisuus antisemitismiä koskevasta lainsäädännöstä

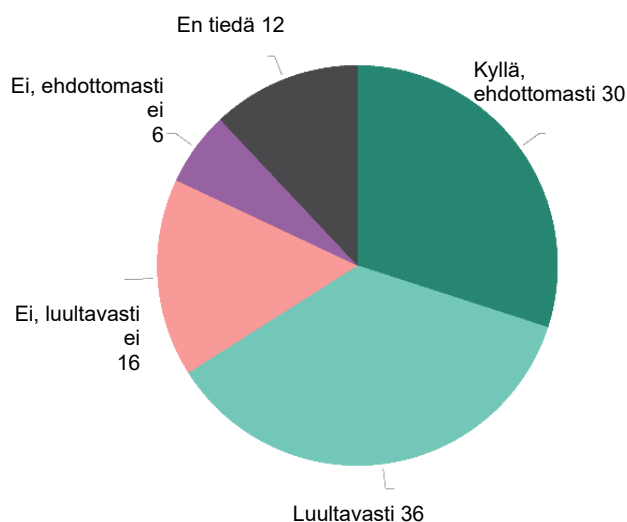
Eurooppalaiset ovat tietoisempia juutalaisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja vihaan yllyttämisen kriminalisoivista laeista kuin holokaustin kieltämisestä.

Vastaajilta kysyttiin, onko heidän maassaan heidän tietojensa mukaan laki, jossa kriminalisoidaan yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia vastaan, ja laki, jossa kriminalisoidaan holokaustin kieltäminen.

EU:n tasolla tietoisuus laista, jolla kriminalisoidaan yllyttäminen juutalaisiin kohdistuvaan väkivaltaan tai vihaan, on suhteellisen yleistä, ja 66 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä joulukuusta 2018) on tietoinen siitä, kun taas 22 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) ei ole tietoinen siitä. Hieman useampi kuin yksi kymmenestä eurooppalaisesta sanoo, ettei tiedä (12 %, -6 prosenttiyksikköä).

Tietoisuus laista, jolla holokaustin kieltäminen kriminalisoidaan, on jonkin verran vähäisempää, vaikka se on lisääntynyt, ja 52 prosenttia (+10 prosenttiyksikköä) vastaajista on nyt tietoinen. Samaan aikaan 33 % (-1 prosenttiyksikköä) ei tiedä, ja 15 % (-9 prosenttiyksikköä) ei tiedä. 21 maassa yli puolet vastaajista tietää, että on olemassa laki yllyttämisestä väkivaltaan tai vihaan juutalaisia kohtaan. Korkeimmat luvut ovat Itävallassa (87 %,

QD8.1. Sikäli kuin tiedätte, onko maassamme laki, jossa kriminalisoidaan yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia kohtaan (EU27) (%)

Kyllä, ehdottomasti =
 Todennäköisesti. ▲5
 Ei, probablv ei ▲2
 Ei, ehdottomasti ei ▼1
 En tiedä ▼6

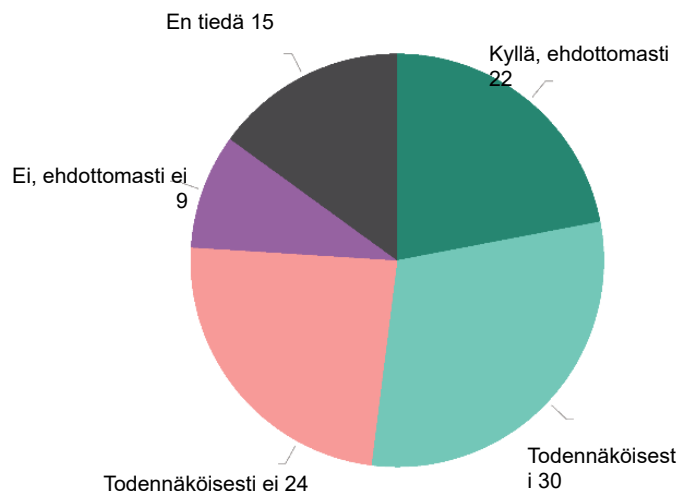
▲▼ (marraskuu 2025 - joulukuu 2018)

+9 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (84 %, -2 prosenttiyksikköä) ja Ranskassa (79 %, +5 prosenttiyksikköä). Tanska (77 %, +15 prosenttiyksikköä) ja Alankomaat (76 %, -5 prosenttiyksikköä) seuraavat perässä. Pienin osuus vastaajista, jotka tietävät, että tällainen laki on olemassa, on Kyproksella (25 %, +17 prosenttiyksikköä), Bulgariassa (28 %, +10 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (31 %, +3 prosenttiyksikköä). Seuraavina tulivat Kreikka (32 %, +3 prosenttiyksikköä) ja Espanja (35 %, +5 prosenttiyksikköä).

Kymmenessä maassa yli puolet kyselyyn vastanneista on tietoisia siitä, että holokaustin kieltäminen on kriminalisoitu lailla. Tietoisuus on suurinta Itävallassa (76 %, +7 prosenttiyksikköä), Puolassa (65 %, +8 prosenttiyksikköä) ja Saksassa (64 %, +2 prosenttiyksikköä). Slovakiassa (64 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (61 %, +7 prosenttiyksikköä) yli kuusi kymmenestä vastaajasta tietää myös tällaisesta laista.

Alhaisimmalla tasolla Kyproksella (11 %, +6 prosenttiyksikköä), Kreikassa (21 %, +6 prosenttiyksikköä) ja Espanjassa (24 %, +6 prosenttiyksikköä) on pienimmät osuudet vastaajista, jotka ovat tietoisia tällaisesta lainsäädännöstä. Seuraavina tulevat Bulgaria (25 %, +14 prosenttiyksikköä) ja Slovenia (26 %, +3 prosenttiyksikköä).

QB8.2. Sikäli kuin tiedätte, on olemassa laki (MEIDÄN UNIONI): - joka kriminalisoi holokaustin kieltämisen (EU27) (%)

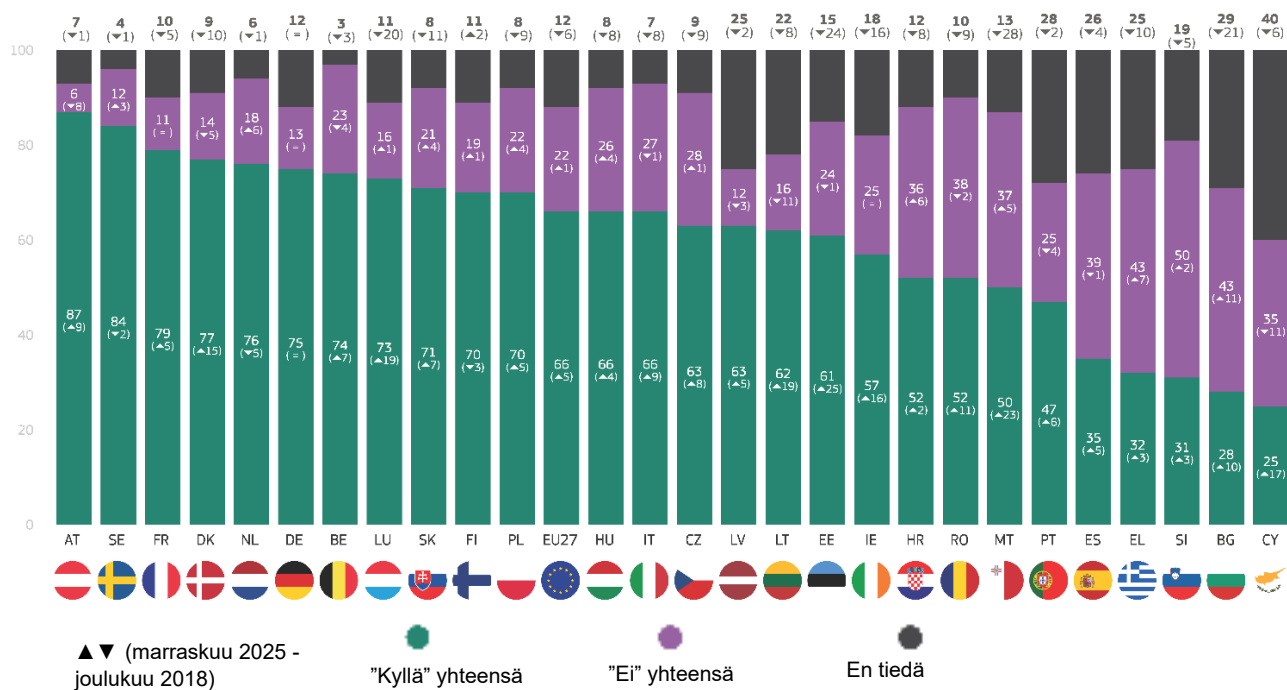

Kyllä, ehdottomasti. ▲4
 Kyllä, luultavasti ▲6
 Ei, luultavasti ei ▲2
 Ei, ehdottomasti ei ▼3
 En tiedä ▼9

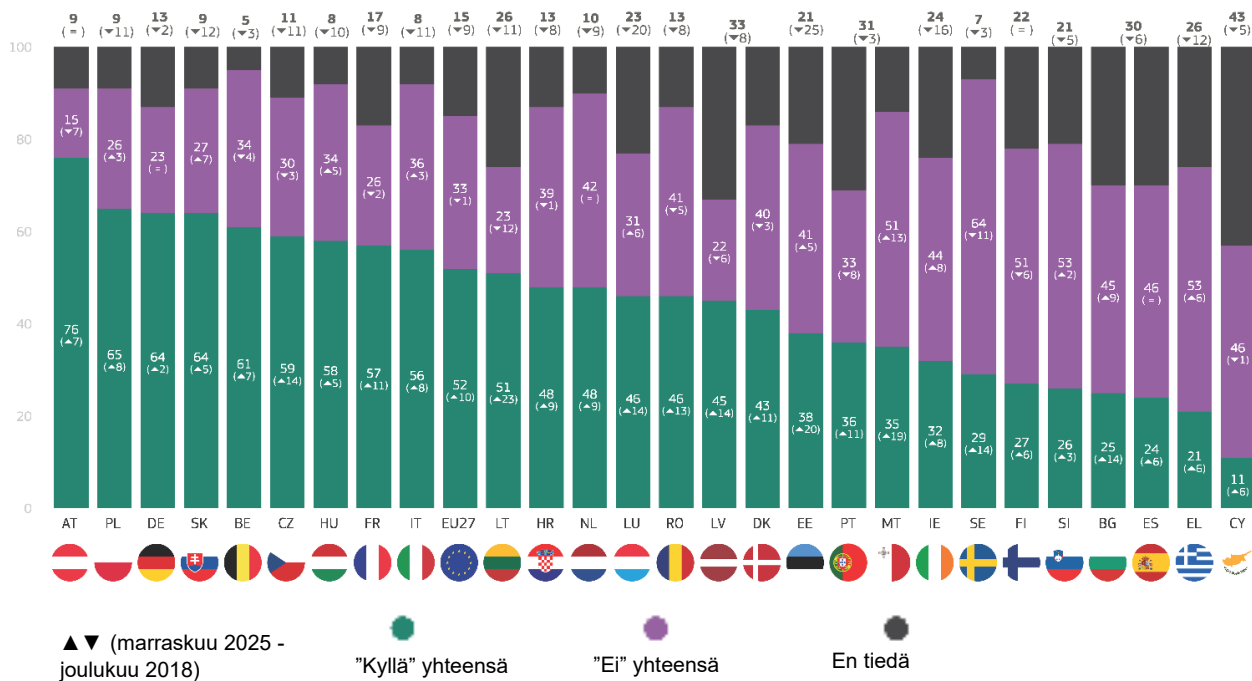
▲▼ (marraskuu 2025 - joulukuu 2018)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD8.1. Sikäli kuin tiedätte, onko maassamme laki, joka kriminalisoi yllyttämisen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia kohtaan (%)

QD8.2. Sikäli kuin tiedätte, onko maassamme laki - joka kriminalisoi holokaustin kieltämisen (%)

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Ne vastaajat, jotka lopettivat koulutuksensa 20-vuotiaana tai myöhemmin (73 %), ovat tietoisempia kuin ne, jotka lopettivat koulutuksensa 15-vuotiaana tai sitä nuorempana, laeista, jotka kriminalisoivat yllyttämisen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia vastaan (73 % vs. 52 %), ja laeista, jotka kriminalisoivat holokaustin kieltämisen (56 % vs. 40 %).
- Subjektiivisella kaupungistumisella näyttää myös olevan kohtalainen rooli, sillä 60 prosenttia kylän maaseudulla asuvista vastaajista on tietoinen laista, jolla kriminalisoidaan yllyttäminen juutalaisiin kohdistuvaan väkivaltaan tai vihaan, kun taas suurissa kaupungeissa asuvien vastaava osuus on 69 prosenttia. Sama pätee tietoisuuteen laista, joka kriminalisoi holokaustin kieltämisen 47 prosentilla ja 56 prosentilla samoista ryhmistä.
- Juutalaisten ystävien tai tuttavien saaminen lisää myös todennäköisyyttä olla tietoinen tällaisista laeista, kun 77% niistä, joilla on tällaisia yhteyksiä, ilmoittaa tietävänsä lakeja, jotka kriminalisoivat yllyttämisen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia vastaan, verrattuna 62%: iin niille, jotka eivät. Samanlainen malli on havaittavissa sellaisten lakien tiedostamisessa, jotka kriminalisoivat holokaustin kieltämisen 61 prosentilla verrattuna 49 prosenttiin samoista ryhmistä.

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD8.1 Sikäli kuin tiedät, onko maassamme laki: ... joka kriminalisoi yllyttämisen väkivaltaan tai vihaan juutalaisia kohtaan (% - EU)							
	Kyllä, ehdottomasti	Kyllä, luultavasti	Ei, luultavasti ei	Ei, ehdottomasti ei	En tiedä	"Kyllä" yhteensä	"Ei" yhteensä
EU27	30	36	16	6	12	66	22
Sukupuoli							
Mies	32	35	16	6	11	67	22
Nainen	28	36	16	6	14	64	22
Ikä							
15-24	30	35	17	6	12	65	23
25-39	30	38	17	5	10	68	22
40-54	30	38	17	5	10	68	22
>55	29	33	16	7	15	62	23
Koulutus (loppu)							
Educ-15	19	33	18	8	22	52	26
Educ 16-19	26	37	18	6	13	63	24
Educ 20+	38	35	14	5	8	73	19
Opiskelee edelleen	34	34	14	5	13	68	19
Sosio-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammattinharjoittajat	31	35	19	6	9	66	25
Johtajat	42	33	13	4	8	75	17
Muut valkoiset kaulukset	29	39	17	5	10	68	22
Manuaaliset työntekijät	23	39	19	7	12	62	26
Talohenkilöt	18	39	18	9	16	57	27
Työttömät	26	37	14	10	13	63	24
Eläkkeellä	29	32	15	7	17	61	22
Opiskelijat	34	34	15	6	11	68	21
Subjekttiivinen kaupungistuminen							
Maaseutualue tai kylä	26	34	16	8	16	60	24
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	30	36	18	5	11	66	23
Suuri kaupunki	32	37	15	6	10	69	21
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko							
(1-4) Vasen	36	34	15	6	9	70	21
(5-6) Keskus	29	37	16	5	13	66	21
(7-10) Oikea	27	38	19	7	9	65	26
Uskonto							
kristitty	26	36	18	7	13	62	25
juutalainen	35	49	16	0	0	84	16
muslimi	35	33	12	6	14	68	18
Sikh	44	11	33	11	1	55	44
buddhalainen	24	54	15	4	3	78	19
hindu	5	32	53	0	10	37	53
Ateisti	43	34	10	5	8	77	15
Ei uskovainen / agnostikko	37	33	14	5	11	70	19
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia							
Kyllä	41	36	12	4	7	77	16
Ei	26	36	18	6	14	62	24
Vähemmistöön kuuluminen							
Vähemmistöön kuuluminen	31	37	17	6	9	68	23
Etninen vähemmistö	31	35	17	5	12	66	22
Uskonnollinen vähemmistö	28	38	20	8	6	66	28
Ei mitään	30	35	16	6	13	65	22

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

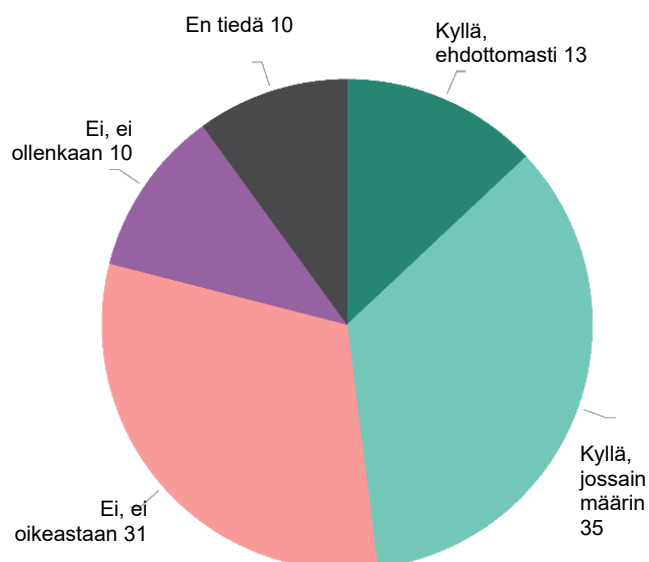
QD8.2 Sikäli kuin tiedät, onko maassamme laki: ... joka kriminalisoi holokaustin kieltämisen (% - EU)								
	Kyllä, ehdottomasti	Kyllä, luultavasti	Ei, luultavasti ei	Ei, ehdottomasti ei	En tiedä	"Kyllä" yhteensä	"Ei" yhteensä	
EU27	22	30	24	9	15	52	33	
Sukupuoli								
Mies	24	30	23	9	14	54	32	
Nainen	19	30	25	9	17	49	34	
Ikä								
15-24	23	29	26	7	15	52	33	
25-39	23	30	26	9	12	53	35	
40-54	20	33	25	9	13	53	34	
>55	21	29	23	9	18	50	32	
Koulutus (loppu)								
Educ-15	13	27	24	10	26	40	34	
Educ 16-19	18	32	25	9	16	50	34	
Educ 20+	27	29	24	9	11	56	33	
Opiskelee edelleen	27	27	24	7	15	54	31	
Sosio-ammattilinen luokka								
Itsenäiset ammatinharjoittajat	21	32	27	9	11	53	36	
Johtajat	32	27	22	9	10	59	31	
Muut valkoiset kaulukset	21	31	27	8	13	52	35	
Manuaaliset työntekijät	17	32	26	10	15	49	36	
Talohenkilöt	11	32	28	11	18	43	39	
Työttömät	16	33	24	12	15	49	36	
Eläkkeellä	21	28	22	9	20	49	31	
Opiskelijat	28	27	25	7	13	55	32	
Subjekttiivinen kaupungistuminen								
Maaseutualue tai kylä	19	28	24	10	19	47	34	
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	21	30	27	8	14	51	35	
Suuri kaupunki	25	31	22	9	13	56	31	
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko								
(1-4) Vasen	27	28	25	9	11	55	34	
(5-6) Keskus	21	31	24	8	16	52	32	
(7-10) Oikea	19	32	27	10	12	51	37	
Uskonto								
kristitty	20	31	24	9	16	51	33	
juutalainen	27	21	29	23	0	48	52	
muslimi	24	27	23	9	17	51	32	
Sikh	42	20	15	22	1	62	37	
buddhalainen	16	39	17	22	6	55	39	
hindu	9	29	56	3	3	38	59	
Ateisti	28	26	24	10	12	54	34	
Ei uskovainen / agnostikko	25	28	25	8	14	53	33	
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia								
Kyllä	31	30	21	8	10	61	29	
Ei	19	30	26	9	16	49	35	
Vähemmistöön kuuluminen								
Vähemmistöön kuuluminen	23	31	25	10	11	54	35	
Etninen vähemmistö	24	34	21	7	14	58	28	
Uskonnollinen vähemmistö	21	31	27	12	9	52	39	
Ei mitään	21	30	24	9	16	51	33	

4. Holokaustia koskeva koulutus

Lähes puolet eurooppalaisista uskoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2018.

EU:n tasolla 48 prosenttia vastaajista (+5 prosenttiyksikköä joulukuusta 2018) katsoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa, kun taas 42 prosenttia (=) katsoo, ettei sitä opeteta riittävästi. Niiden vastaajien osuus, jotka eivät tiedä, on 10 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä). Tulokset viittaavat siihen, että käsitys siitä, että holokaustia opetetaan riittävästi Euroopan maissa, on hieman kasvanut.

QD9. Yleisesti ottaen, luuletko, että holokaustia opetetaan riittävästi vai ei (KANSALLISUUS) kouluissa? (EU27) (%)

Kyllä, ehdottomasti =
 Kyllä, jossain määrin ▲5
 Ei, ei oikeastaan ▲2
 Ei, ei lainkaan ▼2
 En tiedä ▼5

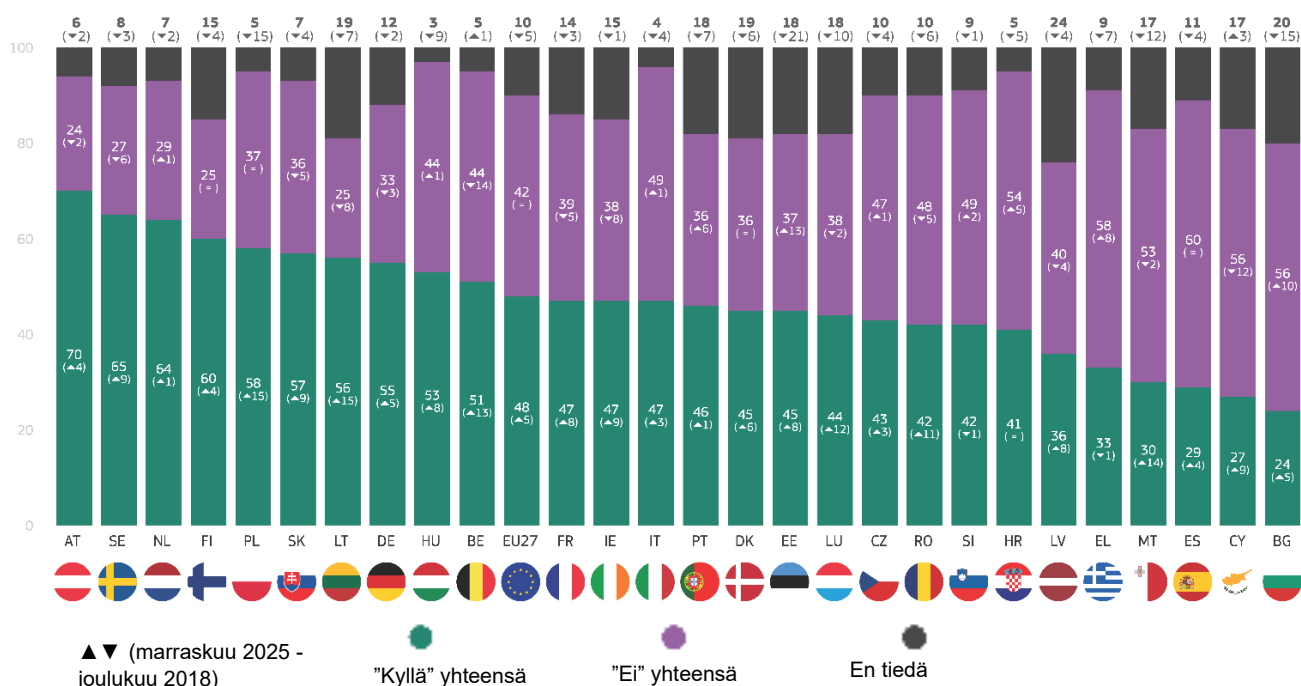
▲▼ (marraskuu 2025 - joulukuu 2018)

Eniten holokaustia riittävästi opettavia vastaajia on Itävallassa (70 %, +4 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (65 %, +9 prosenttiyksikköä) ja Alankomaissa (64 %, +1 prosenttiyksikköä). Itävallassa näkemystä tukee merkittävä osuus, joka valitsee jossain määrin kyllä-vaihtoehdon (43 %, -4 prosenttiyksikköä), jota täydentää merkittävä osuus, joka mainitsee kyllä-vaihtoehdon ehdottomasti (27 %, +8 prosenttiyksikköä). Ruotsissa kyllä-ryhmän osuus on jossain määrin 39 prosenttia (+3 prosenttiyksikköä), kun taas kyllä-ryhmän osuus nousee ehdottomasti 26 prosenttiin (+6 prosenttiyksikköä). Alankomaissa 46 prosenttia vastaajista (+5 prosenttiyksikköä) valitsee kyllä, jossain määrin, ja 18 prosenttia (-4 prosenttiyksikköä) valitsee kyllä, ehdottomasti.

Sen sijaan maissa, joissa on vähiten holokaustia riittävästi opettavia vastaajia - Bulgariassa (24 %, +5 prosenttiyksikköä), Kyproksessa (27 %, +9 prosenttiyksikköä) ja Espanjassa (29 %, +4 prosenttiyksikköä) - sisäiset jakaumat ovat hyvin erilaisia.

Bulgariassa kyllä-luokka on jossain määrin 21 prosenttia (+9 prosenttiyksikköä), kun taas vain 3 prosenttia (-4 prosenttiyksikköä) valitsee kyllä, ehdottomasti. Kyproksessa vastaajista 22 prosenttia (+8 prosenttiyksikköä) valitsee kyllä jossain määrin ja 5 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) kyllä, ehdottomasti. Espanjassa 23 prosenttia (+3 prosenttiyksikköä) vastaajista valitsi kyllä, jossain määrin, ja 6 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) valitsi kyllä, ehdottomasti.

QD9. Yleisesti ottaen, luuletko, että holokaustia opetetaan riittävästi vai ei (KANSALLISUUS) kouluissa? (%)

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Ero on merkittävä iästä riippuen. 59 prosenttia (+10 prosenttiyksikköä) 15–24-vuotiaista katsoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa, kun vastaava osuus 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista on 42 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä).
- Koulutusasteella on tässä tärkeä rooli, sillä 36 prosenttia (+7 prosenttiyksikköä) vastasi "kyllä" enintään 15-vuotiaina opintonsa päättäneille, kun taas 54 prosenttia (+6 prosenttiyksikköä) vastasi "kyllä" vähintään 20-vuotiaina opintonsa päättäneille.
- Juutalaisten ystävien tai tuttavien saaminen lisää hieman todennäköisyyttä vastata "kyllä" 54:llä (+4 prosenttiyksikköä) verrattuna niihin, joilla ei ole tällaisia yhteyksiä (47 %, +6 prosenttiyksikköä).
- Vähemmistöön kuuluminen lisää myös hieman todennäköisyyttä vastata "kyllä" 52 prosenttiin (+7 prosenttiyksikköä) verrattuna 48 prosenttiin (+7 prosenttiyksikköä) niiden osalta, jotka eivät vastaa.

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD9 Yleisesti ottaen, luuletko, että holokaustia opetetaan riittävästi vai ei (KANSALLISUUS) kouluissa? (% - EU)							
	Kyllä, ehdottomasti	Kyllä, jossain määrin	Ei, ei oikeastaan	Ei, ei lainkaan	En tiedä	"Kyllä" yhteensä	"Ei" yhteensä
EU27	13	35	31	11	10	48	42
Sukupuoli							
Mies	15	34	31	10	10	49	41
Nainen	12	36	31	11	10	48	42
Ikä							
15-24	18	41	29	9	3	59	38
25-39	16	37	31	10	6	53	41
40-54	13	36	31	11	9	49	42
>55	10	32	32	11	15	42	43
Koulutus (loppu)							
Educ-15	11	25	30	15	19	36	45
Educ 16–19	11	34	33	11	11	45	44
Educ 20+	15	39	30	9	7	54	39
Opiskelee edelleen	23	43	25	7	2	66	32
Sosio-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammattinharjoittajat	14	35	33	10	8	49	43
Johtajat	18	39	29	7	7	57	36
Muut valkoiset kaulukset	14	39	31	9	7	53	40
Manuaaliset työntekijät	11	34	33	12	10	45	45
Talohenkilöt	10	32	32	16	10	42	48
Työttömät	12	35	27	17	9	47	44
Eläkkeellä	10	31	31	11	17	41	42
Opiskelijat	22	42	26	8	2	64	34
Subjekttiivinen kaupungistuminen							
Maaseutualue tai kylä	12	32	31	12	13	44	43
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	15	34	32	10	9	49	42
Suuri kaupunki	13	40	29	10	8	53	39
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko							
(1-4) Vasen	17	36	29	10	8	53	39
(5-6) Keskus	12	36	32	10	10	48	42
(7-10) Oikea	12	36	33	11	8	48	44
Uskonto							
kristitty	11	35	32	12	10	46	44
juutalainen	1	46	34	19	0	47	53
muslimi	23	31	24	8	14	54	32
Sikh	4	59	36	0	1	63	36
buddhalainen	29	29	26	14	2	58	40
hindu	4	26	59	3	8	30	62
Ateisti	19	34	30	9	8	53	39
Ei uskovainen / agnostikko	15	38	28	9	10	53	37
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia							
Kyllä	17	37	31	8	7	54	39
Ei	12	35	31	11	11	47	42
Vähemmistöön kuuluminen							
Vähemmistöön kuuluminen	15	37	28	12	8	52	40
Etninen vähemmistö	17	38	23	10	12	55	33
Uskonnollinen vähemmistö	17	33	30	15	5	50	45
Ei mitään	13	35	31	11	10	48	42

III. JUUTALAISEN YHTEISÖN TAPAHTUMAT JA HYVÄKSYMINEN

1. Konfliktien vaikutus Lähi-idässä

Lähes seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta katsoo, että Lähi-idän konfliktit muokkaavat heidän maansa juutalaisten käsityksiä, mikä on jyrkkä nousu vuoteen 2018 verrattuna.

EU:n tasolla 69 prosenttia vastaajista uskoo, että Lähi-idän konfliktit vaikuttavat siihen, miten juutalaiset mielletään omassa maassaan, mikä on 15 prosenttiyksikköä enemmän kuin joulukuussa 2018 (Erityinen EB 484). Tämä on kysymys, joka osoittaa merkittävimmän nousun edellisen kyselyn jälkeen. Vastaavasti 26 prosenttia (-9 prosenttiyksikköä) katsoo nyt, että tällaisilla konflikteilla ei ole vaikutusta, kun taas 5 prosenttia vastaa "en tiedä" (-6 prosenttiyksikköä).

Eniten vastaajia oli Ruotsissa (90 %, +5 prosenttiyksikköä), Alankomaissa (89 %, +12 prosenttiyksikköä), Ranskassa (80 %, +17 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (80 %, +29 prosenttiyksikköä).

Ruotsissa yli puolet kyselyyn vastanneista (52 %, +10 prosenttiyksikköä) vastasi "kyllä, ehdottomasti", kun taas 38 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä) vastasi "kyllä, jossain määrin". Vain pienet vähemmistöt vastaavat kieltävästi (7 %, -4 prosenttiyksikköä) tai kieltävästi (1 %, -1 prosenttiyksikköä). Alankomaissa enemmistö vastasi "kyllä, ehdottomasti" (56 %, +25 prosenttiyksikköä), jota täydensi merkittävä osuus, joka valitsi "kyllä, jossain määrin" (33 %, -13 prosenttiyksikköä). Vain pienet vähemmistöt vastaavat "ei, ei oikeastaan" (9 %, -11 prosenttiyksikköä) ja "ei, ehdottomasti ei" (1 %, -1 prosenttiyksikköä). Samankaltainen suuntaus on Ranskassa, jossa 43 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä) mainitsee "kyllä, jossain määrin", ja 37 prosenttia (+12 prosenttiyksikköä) mainitsee "kyllä, ehdottomasti". Vain 10 prosenttia (-8 prosenttiyksikköä) vastaa "ei, ei oikeastaan" ja 3 prosenttia (-2 prosenttiyksikköä) "ei, ehdottomasti ei".

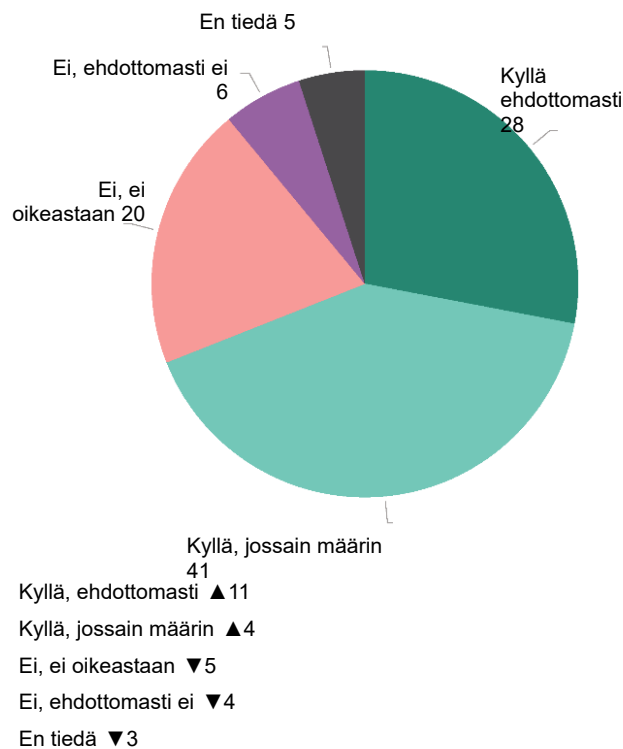
Belgiassa 31 prosenttia (+17 prosenttiyksikköä) vastaajista valitsi "kyllä, ehdottomasti" ja 49 prosenttia (+12 prosenttiyksikköä) "kyllä, jossain määrin". Vain pienet vähemmistöt vastaavat kieltävästi (15 %, -26 prosenttiyksikköä) ja kieltävästi (4 %, -2 prosenttiyksikköä).

Sitä vastoin pienimmät "Kyllä"-kokonaisosuudet ovat Romaniassa (35 %, +6 prosenttiyksikköä), Bulgariassa (36 %, +21 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (38 %, +11 prosenttiyksikköä).

Romaniassa vain 5 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) vastaa "kyllä, ehdottomasti" ja 30 prosenttia (+4 prosenttiyksikköä) "kyllä, jossain määrin", kun taas kielteiset vastaukset ovat näkyvämpiä: 39 prosenttia (=) vastasi "ei, ei todella" ja 20 prosenttia (+3 prosenttiyksikköä) "ei, ehdottomasti ei".

Bulgariassa näkemys, jonka mukaan konflikteilla on vaikutusta, ilmaistaan pääasiassa "jossain määrin kyllä" (29 %, +17 prosenttiyksikköä), ja pienempi osuus vastaa "kyllä, ehdottomasti" (7 %, +4 prosenttiyksikköä). Negatiiviset vastaukset ovat edelleen suuria: yksi kolmesta vastaajasta vastasi "ei, ei oikeastaan" (33 %, +6 prosenttiyksikköä) ja lähes viides (19 %, -9 prosenttiyksikköä) "ei, ehdottomasti ei". Yli joka kymmenes (12 %, -18 prosenttiyksikköä) vastaa "en tiedä". Latviassa 11 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä) valitsee "kyllä, ehdottomasti" ja 27 prosenttia (+6 prosenttiyksikköä) "kyllä, jossain määrin". Kielteiset vastaukset ovat yleisempiä: lähes kolmannes vastaajista sanoo "ei, ei oikeastaan" (32 prosenttia, -5 prosenttiyksikköä) ja lähes viidesosa "ei, ehdottomasti ei" (19 prosenttia, -7 prosenttiyksikköä). Lisäksi 11 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) vastaa "en tiedä".

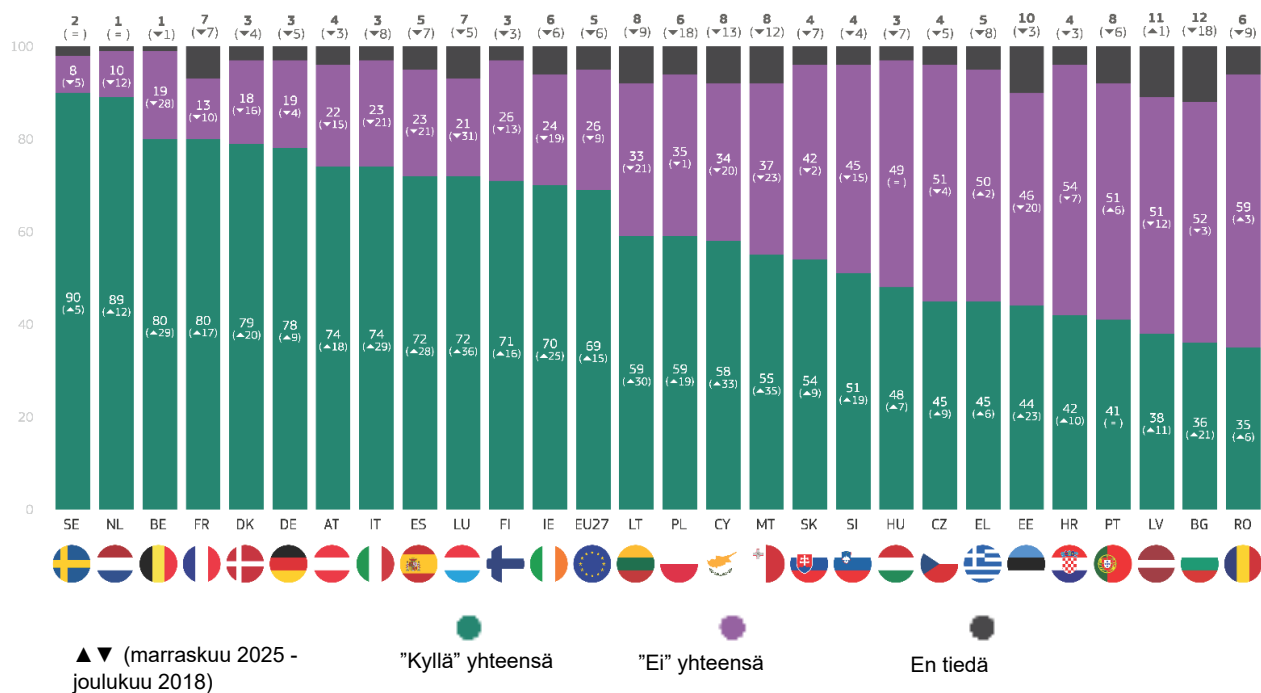
QD7. Luuletko, että Lähi-idän konfliktit vaikuttavat tai eivät vaikuta siihen, miten (KANSALLISUUS) juutalaiset ihmiset näkevät (MAASSAMME)? (EU27) (%)

▲ ▼ (marraskuu 2025 - joulukuu 2018)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD7. Luuletko, että Lähi-idän konfliktit vaikuttavat tai eivät vaikuta siihen, miten (KANSALLISUUS) juutalaiset ihmiset näkevät (MAASSamme)? (%)

Sosiodemografisten tietojen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Ne vastaajat, jotka lopettivat koulutuksensa vähintään 20-vuotiaana (77 %, +16 prosenttiyksikköä), ovat todennäköisemmin samaa mieltä väitteestä, jonka mukaan Lähi-idän konfliktit vaikuttavat juutalaisten käsitykseen omassa maassaan verrattuna niihin, jotka lopettivat koulutuksensa 15-vuotiaana tai sitä nuorempana (60 %, +16 prosenttiyksikköä).
- Maaseudulla tai kylissä asuvat vastaajat eivät ole yhtä todennäköisesti samaa mieltä väittämästä (63 %) kuin suurissa kaupungeissa asuvat vastaajat (71 %).
- Ne vastaajat, jotka tunnistavat itsensä vasemmanpuoleisiksi, ovat taipuvaisempia olemaan samaa mieltä (77 %) kuin ne vastaajat, jotka tunnistavat itsensä oikeanpuoleisiksi (68 %).
- Juutalaisten ystävien tai tuttavien saaminen lisää merkittävästi todennäköisyyttä hyväksyä tämä lausunto (81 %) verrattuna niihin, joilla ei ole tällaisia yhteyksiä (66 %).

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

QD7 Oletko sitä mieltä, että Lähi-idän konfliktit vaikuttavat tai eivät vaikuta siihen, miten (KANSALLISUUS) juutalaiset mielletään (MAASSAmme)? (% - EU)							
	Kyllä, ehdottomasti	Kyllä, jossain määrin	Ei, ei oikeastaan	Ei, ehdottomasti ei	En tiedä	"Kyllä" yhteensä	"Ei" yhteensä
EU27	28	41	20	6	5	69	26
Sukupuoli							
Mies	29	41	20	6	4	70	26
Nainen	27	42	20	6	5	69	26
Ikä							
15-24	25	43	22	5	5	68	27
25-39	26	43	21	7	3	69	28
40-54	28	41	20	7	4	69	27
>55	30	40	19	6	5	70	25
Koulutus (loppu)							
Educ-15	22	38	21	10	9	60	31
Educ 16-19	25	41	22	7	5	66	29
Educ 20+	35	42	16	5	2	77	21
Opiskelee edelleen	26	43	21	5	5	69	26
Sosio-ammattillinen luokka							
Itsenäiset ammatinharjoittajat	29	43	20	6	2	72	26
Johtajat	36	41	18	3	2	77	21
Muut valkoiset kaulukset	23	44	22	7	4	67	29
Manuaaliset työntekijät	25	39	24	7	5	64	31
Talohenkilöt	19	44	22	9	6	63	31
Työttömät	31	39	18	8	4	70	26
Eläkkeellä	30	40	17	7	6	70	24
Opiskelijat	28	43	20	5	4	71	25
Subjektivinen kaupungistuminen							
Maaseutualue tai kylä	24	39	23	8	6	63	31
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	31	42	18	5	4	73	23
Suuri kaupunki	28	43	19	7	3	71	26
Vasemmisto-oikeistolainen poliittinen asteikko							
(1-4) Vasen	36	41	16	5	2	77	21
(5-6) Keskus	26	43	22	5	4	69	27
(7-10) Oikea	27	41	22	7	3	68	29
Uskonto							
kristitty	25	42	21	7	5	67	28
juutalainen	32	33	21	14	0	65	35
muslimi	30	42	17	5	6	72	22
Sikh	0	54	35	10	1	54	45
buddhalainen	40	43	15	1	1	83	16
hindu	12	84	1	3	0	96	4
Ateisti	37	41	15	4	3	78	19
Ei uskovainen / agnostikko	33	39	18	6	4	72	24
Ystävät tai tuttavat, jotka ovat juutalaisia							
Kyllä	39	42	13	4	2	81	17
Ei	25	41	22	7	5	66	29
Vähemmistöön kuuluminen							
Vähemmistöön kuuluminen	29	41	21	5	4	70	26
Etninen vähemmistö	28	37	22	8	5	65	30
Uskonnollinen vähemmistö	27	43	22	5	3	70	27
Ei mitään	28	42	20	6	4	70	26

Päätelmä

Erityiseurobarometrin (SP570) tulokset osoittavat, että EU:n kansalaiset pitävät antisemitismia laajalaisena, monitahoisena ja kasvavana uhkana kaikkialla Euroopan unionissa.

Kaiken kaikkiaan kasvava enemmistö eurooppalaisista (55 %, +5 prosenttiyksikköä vuodesta 2018) pitää antisemitismia ongelmana omassa maassaan. Tämä on erityisen selvää Ranskassa (74 %, +2 prosenttiyksikköä), Italiassa (73 %, +15 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (73 %, -8 prosenttiyksikköä), joissa suuri osa vastaajista pitää antisemitismia merkittävänä ongelmana. Sitä vastoin useissa Pohjois- ja Itä-Euroopan jäsenvaltioissa, kuten Virossa (9 %, +3 prosenttiyksikköä), Suomessa (16 %, -1 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (19 %, +5 prosenttiyksikköä), on paljon vähemmän huolta. Sosiodemografiset tekijät vaikuttavat edelleen käsityksiin: naiset, kaupunkien asukkaat, korkeasti koulutetut ja henkilöt, joilla on juutalaisia ystäviä tai tuttaviam, tunnustavat johdonmukaisesti todennäköisemmin antisemitismin ongelmana.

Lisäksi lähes puolet eurooppalaisista (47 %, +11 prosenttiyksikköä) uskoo, että antisemitismi on lisääntynyt heidän maassaan viiden viime vuoden aikana. Eniten antisemitismia on Alankomaissa (78 %, +23 prosenttiyksikköä), Ruotsissa (71 %, -2 prosenttiyksikköä) ja Tanskassa (69 %, +19 prosenttiyksikköä). Tästä suuntauksesta huolimatta noin kolmannes vastaajista uskoo tilanteen pysyneen vakaana. Vain pieni vähemmistö raportoi vähenemisestä. Nämä käsitykset kasvusta korreloivat jälleen koulutustason, kaupungistumisen ja henkilökohtaisen yhteyden juutalaisiin yksilöihin kanssa.

Kun tarkastellaan antisemitismin konkreettisia ilmenemismuotoja, tulokset korostavat laajaa huolta monilla aloilla. Yli kolmannes eurooppalaisista (34 %) pitää kaikkia tutkittuja antisemitismin ilmenemismuotoja ongelmana, mikä on jyrkkä 10 prosenttiyksikön nousu vuodesta 2018. Vihamielisyys julkisissa tiloissa (62 %, +11 prosenttiyksikköä), antisemitistiset graffitit ja vandalismi (61 %, +10 prosenttiyksikköä) ja antisemitismi verkossa (61 %, +10 prosenttiyksikköä) erottuvat erityisen kiireellisinä kysymyksinä. Yli kuusi kymmenestä vastaajasta piti niitä ongelmallisina. Useimmissa jäsenvaltioissa – kuten Ranskassa, Italiassa ja Alankomaissa – huoli

on edelleen erittäin suuri useimmissa ilmenemismuodoissa.

Nämä tulokset viittaavat paitsi lisääntyneeseen tietoisuuteen myös eurooppalaisten käsitykseen siitä, että antisemitismi on tullut näkyvämmäksi, monipuolisemmaksi ja juurtuneemmaksi moniin julkisen elämän osa-alueisiin. Maiden välillä on kuitenkin edelleen huomattavia eroja, sillä Viro, Latvia ja Malta ovat toistuvasti olleet vähiten huolestuneita maita.

Antisemitistisiä tapahtumia ja käyttäytymistä koskevien käsitysten lisäksi tutkimuksessa valotetaan myös juutalaisyhteisöjä koskevaa tietämystä ja koulutusta. 22 prosenttia eurooppalaisista ilmoitti, että heillä on juutalaisia ystäviä tai tuttaviam, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2018 (+3 prosenttiyksikköä). Henkilökohtaisten yhteyksien taso vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain. Eniten yhteyksiä oli Luxemburgissa (43 %, +14 prosenttiyksikköä), Ranskassa (41 %, +5 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (41 %, -4 prosenttiyksikköä).

Tietämys juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä on rajallista. Joka kolmas eurooppalainen pitää oman maansa kansalaisia hyvin perillä asioista, ja tämä osuus vaihtelee suuresti Liettuan ja Puolan yli 50 prosentista Kyproksen ja Espanjan alle 15 prosenttiin. Sama malli ilmenee holokaustikoulutuksen arvioinneissa: Vaikka lähes puolet vastaajista (48 %, +5 prosenttiyksikköä) uskoo, että holokaustia opetetaan riittävästi kouluissa, käsitykset vaihtelevat suuresti maiden ja sosiodemografisten ryhmien välillä. Nuoremmat vastaajat ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneet uskovat todennäköisemmin holokaustikoulutuksen olevan riittävä.

Tietoisuus kansallisesta lainsäädännöstä on edelleen epätasaista. Kaksi kolmasosaa eurooppalaisista (+5 prosenttiyksikköä vuodesta 2018) tietää, että heidän maansa kriminalisoi antisemitistiseen väkivaltaan yllyttämisen, kun taas hieman yli puolet (52 prosenttia, +10 prosenttiyksikköä) on tietoinen holokaustin kieltämisen kriminalisoivista laeista. Tietoisuustaso vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä, ja se liittyy vahvasti koulutukseen, kaupunkiasumiseen ja henkilökohtaisiin yhteyksiin juutalaisiin henkilöihin.

Lopuksi tutkimuksessa korostetaan maailmanlaajuisten tapahtumien – erityisesti Lähi-idän konfliktien – syvällistä vaikutusta juutalaisten käsityksiin Euroopassa. Lähes seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta (69 %, +15 prosenttiyksikköä) uskoo, että tällaiset konfliktit vaikuttavat siihen, miten juutalaiset nähdään heidän maassaan, mikä on yksi merkittävimmistä kasvuista vuoden 2018 tutkimuksen jälkeen. Tämä on erityisen voimakasta Ruotsissa (90 %, +5 prosenttiyksikköä), Alankomaissa (89 %, +12 prosenttiyksikköä), Ranskassa (80 %, +17 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (80 %, +29 prosenttiyksikköä).

Erityiseurobarometri 570 osoittaa, että eurooppalaiset kokevat antisemitismin lisääntyneen kaikissa sen ilmenemismuodoissa. Vaikka tietoisuus ja ongelman tunnustaminen ovat lisääntyneet, julkisessa tiedossa, altistumisessa ja ymmärryksessä juutalaisten historiasta, tavoista, käytännöistä ja yhteisöistä on edelleen merkittäviä aukkoja. Lopuksi eurooppalaiset huomauttavat, että heidän omassa maassaan juutalaiset mielletään yhä enemmän Lähi-idän konfliktien näkökulmasta.

Tekniset eritelvät

Verian Belgium toteutti 6.–30. marraskuuta 2025 Eurobarometri-tutkimuksen aallon 104,2 Euroopan komission viestinnän pääosaston ”Public Opinion & Citizen Engagement” -yksikön pyynnöstä.

Aloite 104,2 kattaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisuuksien väestön, joka asuu kussakin 27 jäsenvaltiossa ja on vähintään 15-vuotias.

Kaikissa maissa sovellettava perusotosmalli on ositettu monivaiheinen satunnaisotanta (todennäköisyys). Kussakin maassa otoskehys ositetaan ensin NUTS-alueittain ja kullakin alueella kaupunkirakenteen mukaan (DEGURBA). Kuhunkin ositteeseen valittujen otospisteiden määrä kuvastaa ositeperusjoukkoa 15+. Toisessa vaiheessa otantapistet poimittiin todennäköisyydellä, joka oli verrannollinen niiden 0+ populaation kokoon kustakin ositteesta. Otokset edustavat näin ollen Eurostatin NUTS II -tason (tai vastaavan) mukaisesti tarkasteltujen maiden koko aluetta ja kunkin maan asukasluvun jakautumista suurkaupunki-, kaupunki- ja maaseutualueittain.⁵

Kussakin valitussa näytteenottopaikassa otettiin satunnaisesti lähtökoordinaatti ja käytettiin käänteistä geokoodaustyökalua koordinaattia lähinnä olevan osoitteen tunnistamiseksi. Tämä osoite oli satunnaisen kävelyn aloitusosoite. Muut osoitteet (joka yhdeksäs osoite) valittiin tavanomaisella ”satunnaisreitillä” alkuperäisestä osoitteesta. Jokaisesta kotitaloudesta vastaaja arvottiin sattumanvaraisesti. Satunnaisotantaan sovellettava lähestymistapa riippui kotitalouden koosta. Esimerkiksi kotitalouksissa, joissa on kaksi yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (seulontakyselyyn vastanneen henkilön) tai muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen valitsemiseen. Kotitalouksissa, joissa on kolme yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (1/3 ajasta) tai kahden muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen (2/3 ajasta) valitsemiseen. Kun kaksi muuta jäsentä valittiin, haastattelijaa kehoitettiin pyytämään joko nuorinta tai vanhinta. Käsikirjoitus antaisi satunnaisesti valinnan

nuorimmalle tai vanhimmalle yhtä suurella todennäköisyydellä. Tämä prosessi jatkuu neljällä yli 15-vuotiaalla kotitalouden jäsenellä, jotka pyytävät satunnaisesti nuorimpia, toiseksi nuorimpia ja vanhimpia. Kotitalouksissa, joissa on viisi 15+ jäsentä, palaamme viimeiseen syntymäpäiväsääntöön.

Jos taloudessa ei otettu yhteyttä keneenkään tai jos valittu vastaaja ei ollut käytettävissä (kiireellinen), haastattelija kävi samassa taloudessa uudelleen enintään kolme kertaa (yhteensä neljä yhteydenottoyritystä). Haastattelijat eivät koskaan ilmoita, että tutkimus tehdään etukäteen Euroopan komission puolesta. ne voivat pyynnöstä antaa nämä tiedot, kun tutkimus on saatu päätökseen.

Rekrytointivaihe oli hieman erilainen Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa. Kahdessa jälkimmäisessä maassa osoite- tai väestörekisteristä valittiin otos kunkin otantapaikan osoitteista (Suomessa valintaa ei tehdä kaikissa otantapaikoissa, mutta joissakin maissa vastausasteen odotetaan paranevan). Osoitteiden valinta tehtiin sattumanvaraisesti. Tämän jälkeen kotitalouksiin otettiin yhteyttä puhelimitse ja heidät rekrytoitiin osallistumaan kyselyyn. Alankomaissa käytetään kaksirunkoista RDD-otosta (matka- ja lankapuhelinnumerot), koska saatavilla ei ole kattavaa väestörekisteriä, jossa olisi puhelinnumerot. Molempien kehysten numerot valitaan satunnaisesti siten, että jokainen numero saa yhtä suuren todennäköisyyden valinnalle. Toisin kuin Ruotsi ja Suomi, otos on klusteroimaton.

5 Kaupunkien maaseutuluokitus DEGURBAn perusteella (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

	Maat	ASENNUSJÄRJESTEL MÄT	VASTUUVAPAUSL AUSEKEIDEN lukumäärä	FIELDWORK-PÄIVÄT		Väkiluku 15+	OSUUS EU2 7
BE	Belgia	MCM Belgia	1021	05-11-2025	24-11-2025	9.892,795	2,6%
BG	Bulgaria	Kantat TNS BBSS	1045	05-11-2025	26-11-2025	5,534,455	1,4%
CZ	Tšekki	STEM/MARK	1054	06-11-2025	24-11-2025	9.172,797	2,4%
DK	Tanska	Mantle Tanska (Verian)	1015	06-11-2025	30-11-2025	5.022.981	1,3%
DE	Saksa	Mantle Saksa (Verian)	1527	07-11-2025	26-11-2025	71.818.299	18,7%
EE	Viro	B& B Tutkimus OU	1005	06-11-2025	26-11-2025	1.154.359	0,3%
IE	Irlanti	B ja A tutkimus	1005	06-11-2025	30-11-2025	4,338,938	1,1%
EL	Kreikka	Kantar Kreikka	1007	06-11-2025	23-11-2025	9,041,201	2,4%
ES	Espanja	Mantle Espanja (Verian)	1011	05-11-2025	25-11-2025	42.189318	11,0%
FR	Ranska	MCM Ranska	1004	05-11-2025	26-11-2025	55.855354	14,8%
HR	Kroatia	Hendal	1003	08-11-2025	25-11-2025	3,319,752	0,9%
IT	Italia	Testpoint Italia	1031	06-11-2025	28-11-2025	51,784.963	13,5%
CY	Kyproksen tasavalta	CYMAR Markkinatutkimus	501	05-11-2025	27-11-2025	818,909	0,2%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1004	05-11-2025	27-11-2025	1.579,066	0,4%
LT	Liettua	Norstat LT	1023	05-11-2025	24-11-2025	2.461008	0,5%
LU	Luxemburg	ILRES	503	06-11-2025	28-11-2025	566,303	0,1%
HU	Unkari	Kantar Hoffmann	1025	07-11-2025	24-11-2025	8.199.448	2,1%
MT	Malta	MISCO International	502	05-11-2025	24-11-2025	493,961	0,1%
NL	Alankomaat	MCM Alankomaat	101	06-11-2025	25-11-2025	15.228302	4,0%
AT	Itävalta	Das Österreichische Gallup Ins	1003	08-11-2025	25-11-2025	7.842,929	2,0%
PL	Puola	Tutkimuskollektiivi	1015	07-11-2025	26-11-2025	31.082380	8,1%
PT	Portugali	Intercampus SA	1037	07-11-2025	26-11-2025	9.275,958	2,4%
RO	Romania	CSOP SRL	1041	05-11-2025	26-11-2025	15,034,4357	4,2%
SI	Slovenia	Mediaani DOO	1005	06-11-2025	24-11-2025	1,811,104	0,5%
SK	Slovakia	MNFORCE	1003	06-11-2025	24-11-2025	4.557290	1,2%
FI	Suomi	Taloustutkimus Oy	1001	06-11-2025	27-11-2025	4.771,619	1,2%
SE	Ruotsi	Mantle Sweden (Verian)	1031	06-11-2025	26-11-2025	8.748,126	2,3%
		EU27 YHTEENSÄ	26453	06-11-2025	30-11-2025	383,603,754	100%

* On huomattava, että tässä taulukossa esitetty kokonaisprosenttiosuus voi olla yli 100 % pyöristämisen vuoksi.

Haastattelutila maittain

Haastattelut toteutettiin kasvokkain joko fyysisesti kodeissa tai videoyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideohaastatteluja ("online face-to-face" eli CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) tehtiin vain Kyproksen tasavallassa, Tanskassa, Maltalla, Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa.

	Maat	CAPI- haastattelujen määrä	CAVI- haastattelujen määrä	Haastattelut yhteensä
BE	Belgia	1,021		1,021
BG	Bulgaria	1,045		1,045
CZ	Tšekki	1,054		1,064
DK	Tanska	703	313	1,015
DE	Saksa	1,527		1,527
EE	Viro	1,005		1,005
IE	Irlanti	1,005		1,005
EL	Kreikka	1,007		1,007
ES	Espanja	1,011		1,011
FR	Ranska	1,004		1,004
HR	Kroatia	1,003		1,003
IT	Italia	1,031		1,031
CY	Kyproksen tasavalta	441	60	501
LV	Latvia	1,004		1,004
LT	Liettua	1,023		1,023
LU	Luxemburg	508		508
HU	Unkari	1,026		1,025
MT	Malta	325	177	502
NL	Alankomaat	824	186	1,010
AT	Itävalta	1,003		1,003
PL	Puola	1,015		1,015
PT	Portugali	1,037		1,037
RO	Romania	1,041		1,041
SI	Slovenia	1,005		1,005
SK	Slovakia	1,003		1,003
FI	Suomi	703	298	1,001
SE	Ruotsi	711	320	1,031
	EU27 yhteensä	25099	1354	26453

CAPI: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu

CAVI: Tietokoneavusteinen videohaastattelu

Vastausprosentit

Kunkin maan osalta verrataan kyselyyn saatua otosta universumiin (eli maan kokonaisväestöön). Painoja käytetään vastaamaan universumiin vastaavaa otosta sukupuolen, iän, alueen ja kaupungistumisasteen mukaan. Eurooppalaisia arvioita (eli EU:n keskiarvoa) mukautetaan yksittäisten maiden painotuksiin ja painotetaan niitä ylös- tai alaspäin, jotta ne kuvastaisivat yli 15-vuotiaiden osuutta yli 15-vuotiaiden EU:n väestöstä.

Vastausprosentit lasketaan jakamalla täydellisten haastattelujen kokonaismäärä kaikkien tarkastettujen osoitteiden lukumäärällä lukuun ottamatta osoitteita, jotka eivät ole tukikelpoisia, mutta mukaan lukien osoitteet, joiden tukikelpoisuus ei ole tiedossa. Eurobarometri-tutkimuksen aallon 104.2 osalta Verian Belgian laskemat EU27-maiden vastausprosentit ovat seuraavat:

	Maat	CAPI-vastuumaksut
BE	Belgia	53.9%
BG	Bulgaria	43.7%
CZ	Tšekki	63.0%
DK	Tanska	52.1%
DE	Saksa	31.8%
EE	Viro	57.0%
IE	Irlanti	56.9%
EL	Kreikka	32.9%
ES	Espanja	36.3%
FR	Ranska	37.7%
HR	Kroatia	47.0%
IT	Italia	31.2%
CY	Kyproksen tasavalta	77.4%
LV	Latvia	63.5%
LT	Liettua	45.2%
LU	Luxemburg	26.4%
HU	Unkari	65.4%
MT	Malta	86.6%
NL	Alankomaat	89.9%
AT	Itävalta	45.8%
PL	Puola	50.1%
PT	Portugali	48.7%
RO	Romania	49.0%
SI	Slovenia	49.3%
SK	Slovakia	51.6%
FI	Suomi	31.7%
SE	Ruotsi	80.8%

CAP1: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu

Virhemarginaalit

Lukijoita muistutetaan siitä, että tutkimustulokset ovat arvioita, joiden tarkkuus, kun kaikki on yhtä suuri, perustuu otoskokoan ja havaittuun prosenttiosuuteen. Noin 1 000 haastattelun otoksilla todelliset prosenttiosuudet vaihtelevat seuraavien luotettavuusrajojen sisällä:

Otannassa sallituista poikkeamista johtuvat tilastolliset marginaalit
(95 %:n luottamustasolla)

eri otoskoot ovat riveissä

erilaiset havaitut tulokset ovat sarakkeissa

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N = 3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N = 3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N = 5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N = 5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Kyselylomake

QD1 Onko sinulla ystäviä tai tuttavias, jotka ovat...?

(LUE ULKOPUOLELLA – yksi vastaus per aihe)

1. juutalainen
2. muslimi
3. kristitty
4. muuta uskontoa

Vastaukset:

- Kyllä
- Ei

Kieltäytyminen (SPONTANEOUS)

En osaa sanoa

2QU EB90.4 SD1

QD2 Missä asut, oletko mielestäsi osa jotain seuraavista? Kertokaa kaikki, mikä pätee.

(SHOW SCREEN – ÄLÄ LUE UUDELLEEN – Useita vastauksia)

Mahdollinen)

1. Etninen vähemmistö
2. Uskonnollinen vähemmistö
3. Seksuaalinen vähemmistö (kuten homo, lesbo, biseksuaali, transsukupuolinen tai transseksuaali)
4. Vähemmistö vammaisuuden suhteen
5. Mikä tahansa muu vähemmistöryhmä
6. Ei mitään
7. Kieltäytyminen (SPONTANEOUS)
8. En tiedä

1QU EB90.4 SD2

QDSD1 Pidätkö itseäsi...?

(VAIHTOEHTO – ÄLÄ LUE ULKOPUOLELLA – vain yksi vastaus)

5. katolilainen

6. ortodoksikristitty

7. protestantti

8. Muut kristityt

9. juutalainen

10. muslimi-shiia-muslimi

11. muslimit – sunnit

12. Muu muslimi

13. Sikh

14. buddhalainen

15. hindu

16. Ateisti

17. Ei uskova / agnostikko

18. Muuta

19. Kieltäytyminen (SPONTANEOUS)

20. En tiedä

1QU EB90.4 SD3

QD3Intro Antisemitism kuvaa vihamielisiä, syrjiviä tai väkivaltaisias asenteita ja toimia juutalaisia tai juutalaisiksi miellettyjä ihmisiä kohtaan. Antisemitismi asettaa juutalaiset kollektiivisesti syyttämään heitä maailman ongelmista.

(LUE UUDELLEEN)

QD3 Onko antisemitismi mielestäsi ongelma vai ei?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – vain yksi vastaus)

1. Erittäin tärkeä ongelma
2. Melko tärkeä ongelma
3. Ei oikeastaan ongelma
4. Ei lainkaan ongelma
5. En tiedä

1QU EB90.4 QD1

QD4 Oletko sitä mieltä, että antisemitismi on viimeisten viiden vuoden aikana lisääntynyt, pysynyt samana tai vähentynyt (MAASSA)?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – vain yksi vastaus)

1. Lisääntynyt

2. Vähentynyt

3. Pysyi samana

4. En tiedä

1QU EB90.4 QD2

QD5 Tarkemmin sanottuna, oletko sitä mieltä, että jokainen seuraavista tilanteista on ongelma vai ei (MAASSA)?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – yksi vastaus per alamomentti)

1. Juutalaisten rakennusten tai instituutioiden antisemitistiset graffitit tai ilkivalta

2. Fyysiset hyökkäykset juutalaisia vastaan

3. Ilmaisuja vihamielisyydestä ja uhkauksista juutalaisia kohtaan kadulla tai muilla julkisilla paikoilla

4. Antisemitismi mediassa

5. Antisemitismi poliittisessa elämässä

6. Antisemitismi internetissä, myös sosiaalisissa verkkoyhteisöissä

7. Antisemitismi kouluissa ja yliopistoissa

8. Juutalaisten kansanmurhan ja holokaustin kieltäminen

9. Juutalaisten hautausmaiden häpäiseminen

Vastaukset:

Erittäin tärkeä ongelma

Melko tärkeä ongelma

Ei oikeastaan ongelma

- Ei lainkaan ongelma

En osaa sanoa

4.5QU EB90.4 QD3

QD6 Missä määrin olet sitä mieltä, että (MAASSAMME) ihmiset ovat hyvin perillä (KANSALAISUUDEN) juutalaisten historiasta, tavoista ja käytännöistä?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – vain yksi vastaus)

1. Erittäin hyvin perillä

2. Melko hyvin perillä

3. Ei kovin hyvin perillä

4. Ei lainkaan tietoa

5. En tiedä

1QU EB90.4 QD4

QD7 Oletko sitä mieltä, että Lähi-idän konfliktit vaikuttavat tai eivät vaikuta siihen, miten (KANSALLISUUS) juutalaiset mielletään (MAASSAMME)?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – vain yksi vastaus)

1. Kyllä, ehdottomasti

2. Kyllä, jossain määrin

3. Ei, ei oikeastaan

4. Ei, ehdottomasti ei

5. En tiedä

1QU EB90.4 QD5

QD8 Sikäli kuin tiedätte, onko maassamme laki:

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – yksi vastaus per alamomentti)

1. ...joka kriminalisoi yllyttämisen väkivaltaan tai vihaan

juutalaista kansaa vastaan

2. ... joka kriminalisoi holokaustin kieltämisen

Vastaukset:

- Kyllä, ehdottomasti

- Kyllä, luultavasti

- Ei, luultavasti ei

- Ei, ehdottomasti ei

En osaa sanoa

1QU EB90.4 QD6

QD9 Yleisesti ottaen, luuletko, että holokaustia opetetaan riittävästi vai ei (KANSALLISUUS) kouluissa?

(VAIHTOEHTO – LUE LISÄÄ – vain yksi vastaus)

1. Kyllä, ehdottomasti

Erityiseurobarometri 570 Antisemitismi

2. Kyllä, jossain määrin

5. En tiedä

3. Ei, ei oikeastaan

1QU EB90.4 QD7

4. Ei, ei lainkaan